

Instytut Wymiaru Sprawiedliwości

**Problematyka udzielania informacji
z Krajowego Rejestru Karnego**

dr Paulina Banaszak-Grzechowiak

Prawo karne i kryminologia

Warszawa 2023

Spis treści

Wstęp	5
Uwagi ogólne	6
Regulacje obowiązujące w wybranych państwach europejskich	11
Niemcy	11
Szwajcaria	20
Finlandia	30
Estonia	34
Francja	42
Podsumowanie	49
Bibliografia	51

Wstęp

W 2023 r. w Sekcji Prawa i Procesu Karnego Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości został zrealizowany projekt badawczy pt. *Problematyka udzielania informacji z Krajowego Rejestru Karnego*. Jego celem było przeanalizowanie zawartych w ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (dalej: ustawa o KRK)¹ regulacji, które odnoszą się do udostępniania danych z tego rejestru ze szczególnym uwzględnieniem zakresu udostępnianych danych w zależności od tego, na jakie potrzeby i jakim podmiotom się je udostępnia. Pomysłodawcy tematu, ustalając zakres analizy i formułując główne założenia projektu, wskazali, iż:

Aktualnie podmioty uprawnione mogą uzyskać informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przewidzianym przez prawo. (...) Oceny, które skazania wchodzą w tak określony przepisami zakres, dokonuje pracownik Krajowego Rejestru Karnego, co nie wydaje się do końca właściwe. Kompetencja oceny leży bowiem po stronie organu, który wydaje decyzję administracyjną. Jednakże w aktualnej praktyce Krajowy Rejestr Karny przyjął zasadę minimalizacji danych wynikającą z przepisów o ochronie danych osobowych, dlatego wydaje informacje w zakresie ograniczonym. Rozwiązaniem tej problematyki wydaje się wprowadzenie, na wzór zachodni, reguły wykazywania wszystkich skazań w okresie w jakim je można wykazywać do postępowań administracyjnych. Rozwiązanie to bowiem czyni zadość zasadom ochrony danych osobowych, a także w sposób właściwy rozkłada kompetencje dotyczące decydowania o skutkach danego skazania i jako takie stanowi jasny postulat *de lege ferenda*.

W zakresie, w jakim w niniejszym opracowaniu odniesiono się do regulacji obowiązujących w polskim porządku prawnym, została zastosowana metoda dogmatyczno-prawna. W ramach przedmiotowego projektu poddano jednak analizie nie tylko przepisy polskiej ustawy o KRK, ale także regulacje prawne odnoszące się do udostępniania danych z rejestrów karnych następujących państw: Niemiec, Szwajcarii, Finlandii, Estonii oraz Francji.

W ramach rzeczonych analiz wskazano m.in., jakie rejestry karne funkcjonują w wymienionych wyżej państwach, jakie informacje są w nich wykazywane, w jaki sposób dokonuje się udzielania informacji z rejestrów karnych w tych państwach, a ściślej, jakie informacje, jakim podmiotom, w jakim trybie i do jakich celów mogą być udostępniane zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi.

¹ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 maja 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1068).

Uwagi ogólne

Zagadnienia związane z funkcjonowaniem rejestru karnego w Polsce reguluje wspomniana już na wstępie ustawa o KRK. Krajowy Rejestr Karny (dalej: Rejestr) jest prowadzony przez Ministra Sprawiedliwości. W zakresie określonym w ustawie o KRK realizację zadań związanych z prowadzeniem Rejestru zapewnia wchodzące w skład Ministerstwa Sprawiedliwości Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o KRK w Rejestrze gromadzi się dane o osobach:

- 1) prawomocnie skazanych za przestępstwa lub przestępstwa skarbowe;
- 2) przeciwko którym prawomocnie warunkowo umorzono postępowanie karne w sprawach o przestępstwa lub przestępstwa skarbowe;
- 3) przeciwko którym prawomocnie umorzono postępowanie karne w sprawach o przestępstwa lub przestępstwa skarbowe na podstawie amnestii;
- 4) będących obywatelami polskimi prawomocnie skazanymi przez sądy państw obcych;
- 5) wobec których prawomocnie orzeczono środki zabezpieczające w sprawach o przestępstwa lub przestępstwa skarbowe;
- 6) nieletnich, wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, środek leczniczy lub środek poprawczy na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich²;
- 7) prawomocnie skazanych za wykroczenia na karę aresztu;
- 8) poszukiwanych listem gończym;
- 9) tymczasowo aresztowanych;
- 10) nieletnich umieszczonych w schroniskach dla nieletnich.

Zgodnie z tym, co stanowi art. 1 ust. 3 ustawy o KRK, w Rejestrze gromadzi się również dane o podmiotach zbiorowych, wobec których prawomocnie orzeczono karę pieniężną, przepadek, zakaz lub podanie wyroku do publicznej wiadomości, na podstawie ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary³. W Rejestrze nie gromadzi się natomiast danych o grzywnie, ograniczeniu wolności, naganie czy zastępczych karach aresztu w sprawach o wykroczenia.

W art. 6 ust. 1 ustawy o KRK mowa jest natomiast o tym, że prawo do uzyskania informacji o osobach, których dane osobowe zgromadzone zostały w Rejestrze, przysługuje:

- 1) Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, w odniesieniu do posłów;
- 3) Marszałkowi Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, w odniesieniu do senatorów;

² Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1700 z późn. zm.).

³ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 marca 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 659).

- 3a) Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, w odniesieniu do posłów do Parlamentu Europejskiego;
- 3b) Państwowej Komisji Wyborczej, w odniesieniu do kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3c) okręgowym komisjom wyborczym w odniesieniu do kandydatów na posłów i senatorów oraz kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego;
- 3d) terytorialnym komisjom wyborczym, w odniesieniu do kandydatów na radnych;
- 3e) gminnym komisjom wyborczym, w odniesieniu do kandydatów na wójta, burmistrza i prezydenta miasta;
- 4) sądom sprawującym w Rzeczypospolitej Polskiej wymiar sprawiedliwości, w związku z prowadzonym postępowaniem;
- 5) Trybunałowi Stanu i Trybunałowi Konstytucyjnemu, w związku z prowadzonymi postępowaniami;
- 6) prokuratorom, Policji i innym organom uprawnionym do prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawach karnych i karnych skarbowych oraz czynności sprawdzających w sprawach o wykroczenia, w związku z prowadzonym postępowaniem;
- 7) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Policji, Straży Granicznej, Służbie Więziennej, Służbie Ochrony Państwa, Krajowej Administracji Skarbowej, Straży Marszałkowskiej, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Biuru Nadzoru Wewnętrznego, Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie, w jakim jest to konieczne do wykonywania nałożonych na nich zadań określonych w ustawie;
- 7a) (uchylony);
- 7b) Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego lub upoważnionemu przez niego przedstawicielowi, w związku z wykonywaniem czynności w ramach nadzoru sprawowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego;
- 7c) Komisji do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich, w związku z prowadzonymi czynnościami sprawdzającymi, postępowaniem rozpoznawczym lub ogólnym;
- 8) organom wykonującym orzeczenia w postępowaniu karnym, w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe, w sprawach o wykroczenia oraz w sprawach nieletnich, w związku z prowadzonym postępowaniem wykonawczym, w zakresie, w jakim jest to konieczne do wykonania orzeczenia;
- 9) organom administracji rządowej, organom samorządu terytorialnego oraz innym organom wykonującym zadania publiczne, w przypadkach kiedy jest to uzasadnione potrzebą wykonania nałożonych na nie zadań, określonych w ustawie;
- 10) pracodawcom, w zakresie niezbędnym dla zatrudnienia pracownika, co do którego z przepisów ustawy wynika wymóg niekaralności, korzystania z pełni praw

publicznych, a także ustalenia uprawnienia do zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej;

- 10a) osobom prawnym oraz jednostkom organizacyjnym niebędącym osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną – w przypadkach, w których z przepisów ustawy wynika wymóg niekaralności członków ich organów, współników lub prokurentów, w odniesieniu do członków lub kandydatów na członków tych organów, współników lub prokurentów;
- 11) władzom państw obcych, jeżeli wynika to z ratyfikowanej umowy międzynarodowej, a w przypadku braku takiej umowy, pod warunkiem wzajemności;
- 12) organom centralnym państw członkowskich Unii Europejskiej w terminie nieprzekraczającym 10 dni roboczych od dnia otrzymania zapytania, a w przypadku, gdy zapytanie zostało złożone w celu udzielenia przez te organy informacji osobie fizycznej na jej temat, w terminie nieprzekraczającym 20 dni roboczych od dnia otrzymania zapytania.

Art. 6 ust. 1a ustawy o KRK stanowi, że informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 3b-3e, przekazuje się niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni. W art. 6 ust. 2 ustawy wskazano, że przepisy ust. 1 pkt 1, 4-9 i 11 stosuje się odpowiednio do uzyskiwania zgromadzonych w Rejestrze informacji o podmiotach zbiorowych.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o KRK każdemu przysługuje prawo do uzyskania informacji, czy jego dane osobowe zgromadzone są w Rejestrze. Osobie, której dane osobowe znajdują się w zbiorach danych zgromadzonych w Rejestrze, na jej wniosek, udostępnia się informację o treści wszystkich zapisów, które jej dotyczą.

Ponadto, w myśl art. 7 ust. 1a ustawy o KRK, każdemu obywatelowi Rzeczypospolitej Polskiej lub innemu państwu członkowskiego Unii Europejskiej oraz każdej osobie, która mieszka lub mieszkała w jednym z tych państw, przysługuje prawo do złożenia do Rejestru wniosku o wystąpienie z zapytaniem o informację dotyczącą jego osoby zawartą w rejestrze karnym innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli jest lub była ona obywatelem państwa, do którego kierowane jest zapytanie, lub mieszka albo mieszkała na jego terytorium.

Ponadto, także każdemu podmiotowi zbiorowemu przysługuje prawo do uzyskania informacji na temat tego, czy jego dane są zgromadzone w Rejestrze. Podmiotowi, którego dane znajdują się w zbiorach danych zgromadzonych w Rejestrze, na jego wniosek udostępnia się informację o treści wszystkich dotyczących go zapisów.

W art. 8 ustawy o KRK zostały uregulowane zasady przetwarzania i wykorzystywania danych osobowych zgromadzonych w zbiorach Rejestru do badań naukowych oraz do celów statystycznych. Zgodnie z tym przepisem zgromadzone w zbiorach Rejestru dane osobowe mogą być przetwarzane i wykorzystywane do badań naukowych, a także, po pozabawieniu tych danych informacji identyfikujących osobę, do celów statystycznych, przy czym

udostępnione dane osobowe można wykorzystać wyłącznie zgodnie z przeznaczeniem, dla którego zostały udostępnione.

W myśl art. 8 ust. 3 ustawy o KRK administrator danych odmawia udostępnienia danych osobowych, jeżeli spowodowałyby to:

- 1) ujawnienie wiadomości zawierających informacje niejawne;
- 2) zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa, życia i zdrowia ludzi lub bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) zagrożenie dla podstawowego interesu gospodarczego lub finansowego państwa;
- 4) istotne naruszenie dóbr osobistych osób, których dane dotyczą lub innych osób.

W kontekście analizy stanowiącej główny przedmiot niniejszego opracowania na szczególną uwagę zasługuje treść art. 20 ustawy o KRK. W ust. 1 rzeczonego przepisu wskazano bowiem, że informacja o osobie, sporządzona na podstawie danych osobowych zgromadzonych w Rejestrze, udzielana na zapytanie lub wnioski, zawiera:

- 1) dane identyfikujące osobę – nazwisko, w tym także przybrane, imiona, nazwisko rodowe, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, obywatelstwo, nazwisko rodowe matki, miejsce zamieszkania, zawód wyuczony, a także numer PESEL;
- 2) dane osobowe w zakresie objętym zapytaniem lub wnioskiem albo stwierdzenie, że osoba nie figuruje w Rejestrze;
- 3) datę wydania;
- 4) nazwisko i imię oraz podpis osoby upoważnionej do jej wydania;
- 5) pieczęć urzędową.

Zgodnie z art. 20 ust. 1a, jeżeli przepis szczególny, na podstawie którego udzielana jest informacja z Rejestru, zawiera wymóg niekaralności w określonym zakresie, informacja z Rejestru o skazaniach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 4 [chodzi o skazania osób będących obywatelami polskimi prawomocnie skazanymi przez sądy państw obcych – dop. P.B.G.], jest udzielana w zakresie wskazanym w tym przepisie szczególnym wyłącznie na podstawie danych przekazanych do Rejestru przez właściwe organy państw obcych. W takim przypadku biuro informacyjne nie dokonuje oceny, czy czyn, za który nastąpiło skazanie, stanowi według prawa polskiego czyn karalny, przestępstwo czy wykroczenie oraz czy czyn ten został popełniony umyślnie czy nieumyślnie, chyba że okoliczności te można ustalić na podstawie przekazanych informacji dotyczących rodzaju popełnionego czynu, jego kwalifikacji prawnej lub rodzaju orzeczonej kary.

W myśl art. 20 ust. 1b ustawy o KRK przepis art. 20 ust. 1a stosuje się odpowiednio, jeżeli podmiot składający wniosek lub zapytanie sam określił zakres żądanej informacji z Rejestru, bez istnienia w tym względzie szczególnej podstawy prawnej.

Zgodnie z tym, o czym mowa w art. 20 ust. 2 ustawy o KRK, informacja o podmiocie zbiorowym, sporządzona na podstawie danych zgromadzonych w Rejestrze, udzielana na zapytanie lub wnioski, zawiera:

1. oznaczenie podmiotu zbiorowego wraz z jego siedzibą;
2. dane o podmiocie zbiorowym w zakresie objętym zapytaniem lub wnioskiem albo stwierdzenie, że podmiot zbiorowy nie figuruje w Rejestrze;
3. datę wydania;
4. nazwisko i imię oraz podpis osoby upoważnionej do jej wydania;
5. pieczęć urzędową.

Regulacje obowiązujące w wybranych państwach europejskich

Po poczynieniu uwag natury ogólnej odnoszących się do informacji znajdujących się w Krajowym Rejestrze Karnym funkcjonującym w Polsce oraz do zasad ich udostępniania w tym miejscu przedstawione zostaną obowiązujące w wybranych państwach europejskich regulacje, które odnoszą się do przedmiotowej problematyki.

Niemcy

W Niemczech zagadnienia związane z funkcjonowaniem rejestru karnego reguluje ustawa o Centralnej Ewidencji i Ewidencji Oświaty (ustawa o centralnym rejestrze Bundeszentralregistergesetz – BZRG⁴). Zgodnie z § 1 tej ustawy na terytorium Niemiec funkcjonuje Centralny Rejestr noszący nazwę *Bundeszentralregister*.

Zgodnie z § 5 (1) BZRG do Rejestru wpisuje się następujące dane:

1. nazwisko rodowe, nazwisko, imiona, płeć, datę urodzenia, miejsce urodzenia, narodowość i adres, a także inne dane osobowe;
2. oznaczenie organu wydającego orzeczenie oraz sygnaturę sprawy;
3. datę popełnienia czynu, a jeśli został popełniony więcej niż jeden czyn, datę popełnienia ostatniego z nich;
4. datę wydania pierwszego wyroku; w przypadku wyroku nakazowego datą wydania wyroku jest data podpisania tego wyroku przez sędziego; jeżeli od wyroku nakazowego został wniesiony sprzeciw, dniem wydania wyroku jest dzień, w którym został rozpatrzony sprzeciw, jeżeli natomiast sprzeciw został oddalony, bierze się pod uwagę datę wydania wyroku nakazowego;
5. datę prawomocności wyroku;
6. kwalifikację prawną czynu, za którego popełnienie doszło do skazania, z podaniem pozostałych przepisów, które zostały zastosowane;

⁴ <https://www.gesetze-im-internet.de/bzrg/> (dostęp: 12.07.2023).

7. kary, których wykonanie zostało warunkowo zawieszono, kary nałożone na podstawie § 59 niemieckiego kodeksu karnego⁵, jak również wszystkie środki, które obowiązują z mocy prawa albo są nakładane w drodze decyzji obok kary, albo w razie uniewinnienia, albo samoistnie zarządzone, albo też nałożone środki bądź też kary dodatkowe, o których mowa w § 11 (1) pkt 8 kodeksu karnego⁶;
8. w stosunku do obywateli państw trzecich w rozumieniu art. 3 pkt 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2019/816 z dnia 17 kwietnia 2019 r. ustanawiającego scentralizowany system służący do ustalania państw członkowskich posiadających informacje o wyrokach skazujących wydanych wobec obywateli państw trzecich i bezpaństwowców (ECRIS-TCN) na potrzeby uzupełnienia europejskiego systemu przekazywania informacji z rejestrów karnych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1726, ostatnio zmienionego rozporządzeniem (UE) 2021/1151, a także w stosunku do osób, które oprócz tego, że są obywatelami Unii Europejskiej, są również obywatelami państwa trzeciego – numer daktyloskopijny, jeżeli jest on wymagany do utworzenia rejestru danych na podstawie art. 5 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2019/816.

W myśl § 5 (2) BZRG informacje o zastosowaniu środków wychowawczych i środków dyscyplinarnych, a także kar pomocniczych i środków dodatkowych, które zostały orzeczone na podstawie ustawy o sądzie dla nieletnich (*Jugendgerichtsgesetz*⁷) podlegają wpisowi do rejestru, jeżeli są orzekane na podstawie § 27 ustawy o sądzie dla nieletnich⁸ albo jeżeli nałożenie kary na nieletniego jest połączone z zastosowaniem wobec niego środka poprawczego lub zabezpieczającego.

Zgodnie natomiast z treścią § 5 (3) BZRG, w przypadku orzeczenia kary grzywny należy wpisać do rejestru informację na temat liczby stawek dziennych grzywny oraz wysokości jednej stawki dziennej. Jeżeli została orzeczona zastępcza kara pozbawienia wolności (w konsekwencji nieuiszczenia w wymaganym terminie nałożonej kary grzywny), należy wpisać do rejestru informację na temat czasu trwania zastępczej kary pozbawienia wolności.

Niemiecki ustawodawca przewidział także w § 6 BZRG, że jeżeli wobec sprawcy została orzeczona kara łączna albo jeżeli wobec nieletniego została orzeczona kara jednolita (na podstawie kilku wymierzonych mu kar jednostkowych), taka informacja również musi zostać wpisana do rejestru karnego.

⁵ Ostrzeżenie, które jest udzielane osobie uchylającej się od uiszczenia nałożonej na nią kary grzywny w wysokości do 180 stawek dziennych.

⁶ Chodzi o wszelkie środki poprawcze i zabezpieczające, konfiskatę i uczynienie niezdatnymi do użytku.

⁷ <https://www.gesetze-im-internet.de/jgg/BJNR007510953.html> (dostęp: 13.07.2023).

⁸ Zgodnie z tym przepisem, jeżeli po wyczerpaniu możliwości śledczych nie można z całą pewnością ustalić, czy czyn popełniony przez nieletniego charakteryzuje się takim stopniem społecznej szkodliwości, że konieczne jest wymierzenie wobec tego nieletniego kary, sędzia może ustalić winę nieletniego, ale rozstrzygnięcie co do kary może zostać wydane w taki sposób, że wykonanie kary zostanie warunkowo zawieszono na okres próby.

Z § 7 (1) BZRG wynika natomiast, że jeżeli wykonanie kary lub środka resocjalizacyjnego lub zapobiegawczego zostaje warunkowo zawieszona na okres próby lub jeżeli orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności na okres próby jest zastrzeżone w wyroku do późniejszej decyzji, taką informację również należy wpisać do rejestru. Należy przy tym odnotować termin zakończenia okresu próby albo wyznaczony przez sąd termin na wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. W myśl § 7 (2) BZRG, jeżeli sąd oddał skazanego pod dozór kuratora sądowego na podstawie § 56d kodeksu karnego lub § 61b (1) zd. 2 ustawy o sądzie dla nieletnich, należy również ujawnić tę okoliczność w rejestrze. Zgodnie natomiast z treścią § 7 (3) BZRG, w przypadku zastrzeżenia o możliwości wykonania kary (na podstawie § 59 kodeksu karnego) albo wydania rozstrzygnięcia o zawieszeniu kary orzeczonej wobec nieletniego z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (na podstawie § 27 ustawy o sądzie dla nieletnich), wpisowi do rejestru podlega także informacja o terminie zakończenia okresu próby.

Ustawa BZRG przewiduje możliwość wydawania z rejestru tzw. zaświadczenia o dobrym postępowaniu (*Führungszugnis*). Paragraf 32 (1) tej ustawy stanowi, że w tzw. zaświadczeniu o dobrym postępowaniu zamieszcza się wpisy, o których mowa w §§ 4–16 BZRG⁹. O ile § 32 (2) pkt 3–9 BZRG przewiduje pewne wyjątki od tego, jakie dane zamieszcza się w zaświadczeniu o dobrym postępowaniu, o tyle nie mają one jednak zastosowania do wyroków skazujących za przestępstwa, o których mowa w §§ 174–180 lub § 182 StGB (*Strafgesetzbuch*)¹⁰.

Podkreślenia wymaga fakt, że w zaświadczeniu o dobrym postępowaniu nie ujawnia się wszystkich danych, które są zamieszczone w rejestrze. Paragraf 32 (2) BZRG stanowi bowiem, że w zaświadczeniu o dobrym postępowaniu nie wykazuje się:

1. ostrzeżenia, o którym mowa w § 59 StGB¹¹;
2. informacji na temat wyroku skazującego wydanego na podstawie § 27 ustawy o sądzie dla nieletnich (*Jugendgerichtsgesetz*¹²)¹³;
3. skazań skutkujących karą pozbawienia wolności na okres nie dłuższy niż 2 lata, jeżeli wykonanie kary lub pozostałej części kary zostało zawieszona przez sąd lub uchylone

⁹ Chodzi m.in. o prawomocne wyroki orzekające kary, a także o orzeczenia dotyczące środków karnych.

¹⁰ Są to niektóre przestępstwa przeciwko wolności seksualnej: wykorzystanie seksualne osoby nieporadnej, wykorzystywanie seksualne więźniów i osób przebywających w areszcie, wykorzystanie seksualne z wyzyskaniem stosunku podległości, wykorzystanie seksualne dzieci, przygotowanie do wykorzystania seksualnego dzieci, dystrybucja i posiadanie materiałów dotyczących wykorzystywania seksualnego dzieci, zgwałcenie, promowanie czynności seksualnych podejmowanych przez nieletnich.

¹¹ Ostrzeżenie, które jest udzielane osobie uchylającej się od uiszczenia nałożonej na nią kary grzywny w wysokości do 180 stawek dziennych.

¹² <https://www.gesetze-im-internet.de/jgg/> (dostęp: 13.07.2023).

¹³ Zgodnie z tym przepisem, jeżeli po wyczerpaniu możliwości śledczych nie można z całą pewnością ustalić, czy czyn popełniony przez nieletniego charakteryzuje się takim stopniem społecznej szkodliwości, że konieczne jest wymierzenie wobec tego nieletniego kary, sędzia może ustalić winę nieletniego, ale rozstrzygnięcie co do kary może zostać wydane w taki sposób, że wykonanie kary zostanie warunkowo zawieszona na okres próby.

- w drodze ułaskawienia albo zostało odroczone zgodnie z art. 35 ustawy o obrocie środkami odurzającymi¹⁴ i nie doszło do odwołania tego rozstrzygnięcia;
4. wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności wydanych wobec młodocianych, jeżeli kara została uchylona przez sąd lub gdy miało miejsce ułaskawienie i nie doszło do odwołania tego rozstrzygnięcia;
 5. wyroków, na mocy których doszło do orzeczenia:
 - a) grzywny w wysokości nie większej niż 90 stawek dziennych,
 - b) kary pozbawienia wolności lub aresztu na okres nie dłuższy niż 3 miesiące,
 - jeżeli do rejestru nie została wpisana żadna inna kara;
 6. wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności do lat 2, jeżeli wykonanie kary lub pozostałej części kary ma być:
 - a) odroczone lub zawieszono zgodnie z § 35 lub § 36 ustawy o środkach odurzających lub
 - b) warunkowo zawieszono na okres próby zgodnie z § 56 lub § 57 StGB i z rejestru jasno wynika, że skazany popełnił przestępstwo lub w przypadku orzeczenia kary łącznej – wszystkie lub większość przestępstw – w związku ze swoim uzależnieniem od narkotyków,
 - jeżeli decyzje te nie zostały uchylone i nie została wpisana do rejestru żadna inna kara;
 7. skazań, na podstawie których oprócz kary pozbawienia wolności lub pozbawienia wolności na okres nie dłuższy niż 2 lata zarządzono umieszczenie sprawcy w zakładzie leczenia uzależnień, jeżeli wykonanie kary, pozostałej części kary lub środka zgodnie z art. 35 ustawy o środkach odurzających zostało odroczone i dodatkowo spełnione są wymagania z pkt 3 lub 6;
 8. wyroków skazujących, na mocy których zasądzono środki poprawcze i zabezpieczające, kary dodatkowe lub środki dodatkowe, samodzielnie lub w powiązaniu ze sobą lub w związku ze środkami wychowawczymi lub środkami dyscyplinarnymi;
 9. wyroków skazujących, w których odnotowano konieczność ponownego rozpatrzenia sprawy, jeżeli zarządzi się ponowne przeprowadzenie tylko części postępowania;
 10. rozbieżnych danych osobowych zgodnie z § 5 (1) pkt 1 BZRG;
 11. wpisów zgodnie z §§ 10 i 11 BZRG¹⁵;
 12. aresztu prewencyjnego, jeżeli zgodnie z prawem uchylono postanowienie o jego zastosowaniu.

¹⁴ Gesetz über den Verkehr mit Betäubungsmitteln (Betäubungsmittelgesetz – BtMG), https://www.gesetze-im-internet.de/btmg_1981/BJNR106810981.html (dostęp: 13.07.2023).

¹⁵ Wykonalne i niepodważalne decyzje organu administracyjnego, a także orzeczenia sądowe i zarządzenia organów ścigania, na mocy których postępowanie karne kończy się bez wydania wyroku skazującego z powodu udowodnionej lub niepodlegającej wykluczeniu niezdolności do bycia sędzią z powodu choroby psychicznej, a także orzeczenia sądowe, na mocy których wnioski prokuratury o samodzielne zarządzenie środka naprawczego i zabezpieczającego, o którym mowa w art. 413 niemieckiego kodeksu postępowania karnego (Strafprozessgesetzbuch, <https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/>, dostęp: 13.07.2023), nie zostaje uwzględniony na tej podstawie, że oskarżonemu nie można przypisać winy w popełnieniu czynu zabronionego.

Zgodnie z § 32 (3) BZRG w zaświadczeniu o dobrym postępowaniu wydawanym na potrzeby urzędów, niezależnie od tego, o czym mowa w § 32 (2) BZRG, należy jednak zawrzeć informacje na temat:

1. orzeczeń, na mocy których zasądzono wolnościowe środki poprawcze i zabezpieczające;
2. wpisów zgodnie z § 10 BZRG, jeżeli orzeczenie wydano nie wcześniej niż 10 lat temu¹⁶;
3. wpisów zgodnie z § 11 BZRG, jeżeli orzeczenie lub zarządzenie nie jest starsze niż 5 lat¹⁷;
4. rozbieżnych danych osobowych, o których mowa w § 5 (1) pkt 1 BZRG, jeżeli pod tymi danymi dokonano wpisów, które mają być zawarte w zaświadczeniu o niekaralności wydawanym na potrzeby urzędów.

Paragraf 32 (4) BZRG stanowi, że w zaświadczeniu o dobrym postępowaniu wydawanym na potrzeby urzędów należy również zawrzeć informacje na temat wyroków skazujących za przestępstwa, o których mowa w § 32 (2) pkt 5–9 BZRG, popełnione w trakcie lub w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej lub prowadzeniem przedsiębiorstwa przez:

- a) przedstawiciela lub pełnomocnika w rozumieniu § 14 StGB lub
- b) osobę wyraźnie wskazaną jako osoba odpowiedzialna za prowadzenie działalności, jeżeli to zaświadczenie o dobrym postępowaniu jest wymagane do wydania decyzji, o których mowa w § 149 (2) zd. 1 pkt 1 ustawy o prowadzeniu działalności gospodarczej¹⁸.

W myśl § 32 (5) BZRG, o ile § 32 (2) pkt 3–9 zezwalają na wyjątki dotyczące umieszczania wpisów, o tyle nie mają one zastosowania w przypadku skazań za przestępstwa zgodnie z art. 171, 180a, 181a, 183–184g, 184i–184k, 201a (3), art. 225, 232–233a, 234, 235 lub art. 236 StGB¹⁹.

W § 41 (1) BZRG wskazano, że wpisy, które nie są zawarte w zaświadczeniu o niekaralności (*Führungszeugnis*), mogą być udostępnione wyłącznie w celach informacyjnych następującym podmiotom:

¹⁶ Wykonalne i niepodważalne decyzje organu administracyjnego.

¹⁷ Orzeczenia sądowe i zarządzenia organów ścigania, na mocy których postępowanie karne kończy się bez wyroku skazującego z powodu udowodnionej lub niepodlegającej wykluczeniu niezdolności do bycia sędzią z powodu choroby psychicznej, a także orzeczenia sądowe, na mocy których wnioski prokuratury o samodzielne zarządzenie środka naprawczego i zabezpieczającego, o którym mowa w art. 413 niemieckiego kodeksu postępowania karnego (*Strafprozessgesetzbuch*), nie zostaje uwzględniony na tej podstawie, że oskarżonemu nie można przypisać winy w popełnieniu czynu zabronionego.

¹⁸ *Gewerbeordnung*, <https://www.gesetze-im-internet.de/gewo/> (dostęp: 13.07.2023).

¹⁹ Naruszenie obowiązku opieki lub wychowania; czerpanie korzyści z prostytucji; akty ekshibycyjne; publiczne prezentowanie treści pornograficznych; rozpowszechnianie treści pornograficznych; rozpowszechnianie treści pornograficznych związanych z przemocą czy też z posługiwaniem się zwierzęciem; rozpowszechnianie, nabycie lub posiadanie treści pornograficznych z udziałem dzieci; rozpowszechnianie, nabycie lub posiadanie treści pornograficznych z udziałem młodzieży; organizowanie lub uczestniczenie w prezentowaniu treści pornograficznych z udziałem dzieci; zakazane trudnienie się prostytucją; prostytucja zagrażająca młodzieży; molestowanie seksualne; przestępstwa przeciwko wolności seksualnej popełnione we współdziałaniu z innymi osobami; naruszenie strefy intymności poprzez fotografowanie intymnych części ciała innej osoby; naruszenie strefy intymności poprzez robienie osobie poniżej 18 roku życia zdjęć jej intymnych części ciała; złe traktowanie osoby, nad którą na sprawcy ciąży obowiązek opieki; handel ludźmi; zmuszanie do prostytucji; praca przymusowa; wyzyskiwanie pracy wykonywanej przez inną osobę; wyzysk polegający na bezprawnym pozbawieniu wolności; uprowadzenie; uprowadzenie nieletniego; handel dziećmi.

1. sądom, władzom sądów, prokuraturom, przedstawicielom krajowym, o których mowa w § 5 (1) pkt 2 ustawy o Eurojust (Europejska Jednostka Współpracy Sądowej), podmiotom sprawującym nadzór zgodnie z art. 68a kodeksu karnego oraz kuratorom sądowym do celów związanych ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości, a także władzom więziennym – na potrzeby systemu penitencjarnego, w tym do wglądu wszystkich osób pracujących w systemie penitencjarnym;
2. najwyższym władzom federalnym oraz władzom na poziomie landów;
3. federalnym oraz działającym na poziomie landów organom ochrony konstytucji, federalnym służbom wywiadowczym oraz służbom kontrwywiadu wojskowego w odniesieniu do powierzonych tym organom zadań z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa;
4. organom finansowym na potrzeby prowadzenia postępowania w sprawach o przestępstwa podlegające ich jurysdykcji;
5. wydziałom dochodzeniowo-śledczym policji w celu zapobiegania przestępstwom i ścigania przestępstw;
6. organom właściwym w sprawach o nadanie obywatelstwa w celu prowadzenia postępowania w przedmiocie nadania obywatelstwa;
7. organom imigracyjnym, organom odpowiedzialnym za policyjną kontrolę ruchu granicznego oraz Federalnemu Urzędowi ds. Migracji i Uchodźców, jeżeli informacje dotyczą cudzoziemca;
8. organom właściwym w sprawach ułaskawienia w celu przeprowadzenia postępowania dotyczącego ułaskawienia;
9. organom odpowiedzialnym za wydawanie pozwoleń na posiadanie broni lub materiałów wybuchowych, za wydawanie zezwoleń na polowanie, na posiadanie niebezpiecznego psa lub za wydawanie licencji na działalność ochroniarską i kontrolę personelu ochrony;
10. Federalnemu Instytutowi do spraw Leków i Wyrobów Medycznych w ramach procedury wydawania zezwoleń zgodnie z ustawą o środkach odurzających;
11. izbom adwokackim lub stowarzyszeniom rzeczników patentowych w celu podjęcia decyzji w sprawie wpisu na listę adwokatów lub rzeczników patentowych oraz prowadzenia postępowania nadzorczego zgodnie z federalną ustawą o prawnikach, ustawą o rzecznikach patentowych, ustawą o działalności prawników europejskich w Niemczech lub ustawą o działalności europejskich rzeczników patentowych w Niemczech;
12. Federalnemu Urzędowi do spraw Bezpieczeństwa Gospodarki Odpadami Jądrowymi, Federalnemu Zarządowi Kolei oraz właściwym organom państwowym w ramach kontroli ochrony jądrowej i radiologicznej zgodnie z ustawą o energii atomowej i ustawą o ochronie przed promieniowaniem;
13. organom ochrony lotnictwa w celu dokonania weryfikacji stosownie do treści § 7 ustawy o bezpieczeństwie w lotnictwie;

14. Centralnego Biura Badania Transakcji Finansowych w celu wykonania obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.

W § 41 (2) BZRG mowa jest o tym, że informacje o wyrokach skazujących wydanych wobec nieletnich nie mogą być udostępniane na podstawie § 41 (1) BZRG, jeśli wpis o skazaniu został już usunięty z rejestru. Taka informacja może być przekazywana wyłącznie sądom karnym i prokuraturze w celu prowadzenia postępowania karnego przeciwko danej osobie. Powyższe zastrzeżenia nie dotyczą jednak wyroków skazujących wydanych za przestępstwa, o których mowa w §§ 171, 174-180a, 181a, 182-184g, 184i-184l, 201a (3), art. 225, 232-233a, 234, 235 lub § 263 kodeksu karnego²⁰. Nie jest dopuszczalne również udzielanie informacji, o których mowa w § 5 (1) pkt 8 BZRG.

W § 41 (3) BZRG wskazano natomiast, że informacje, o których mowa w § 41 (1) i (2) BZRG mogą być udzielane wyłącznie na wyraźne żądanie. Organy wymienione w § 41 (1) muszą określić cel, dla którego potrzebują rzeczonych informacji. Pozyskane z rejestru informacje mogą być wykorzystywane wyłącznie w tym celu.

Prawo do informacji na temat wpisów w rejestrze dotyczących danej osoby reguluje § 42. Zgodnie z tym przepisem prawo do informacji zgodnie z art. 15 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/679 obejmuje poinformowanie osoby, której dane dotyczą, jakie wpisy jej dotyczące znajdują się w rejestrze. Do składania wniosków i trybu postępowania stosuje się odpowiednio § 30 (1) BZRG. Jeżeli powzięcie informacji na temat wpisu do rejestru nie jest dokonywane w drodze wglądu do danych organu rejestrowego, informacje te należy przesłać do wskazanego sądu rejonowego, gdzie można osobiście się z nimi zapoznać. Jeżeli dana osoba jest objęta dozorem organu sądowego, kierownictwo podmiotu sprawującego dozór zastępuje sąd rejonowy. Jeśli natomiast wnioskodawca zamieszkuje poza obszarem stosowania przepisów prawa niemieckiego, ma on również możliwość wystąpienia z wnioskiem o przesłanie informacji z rejestru do wskazanego przez siebie oficjalnego przedstawicielstwa Republiki Federalnej Niemiec, gdzie może osobiście się z nimi zapoznać. Po dokonaniu sprawdzenia informacja z rejestru musi zostać zniszczona przez sąd rejonowy, instytucję sprawującą dozór lub oficjalne przedstawicielstwo Republiki Federalnej Niemiec. W celu ochrony osób, których dane dotyczą, udostępnianie informacji lub ich kopii jest niedozwolone.

²⁰ Naruszenie obowiązku opieki lub wychowania; czerpanie korzyści z prostytucji; akty ekshibycyjne; publiczne prezentowanie treści pornograficznych; rozpowszechnianie treści pornograficznych; rozpowszechnianie treści pornograficznych związanych z przemocą czy też z posługiwaniem się zwierzęciem; rozpowszechnianie, nabycie lub posiadanie treści pornograficznych z udziałem dzieci; rozpowszechnianie, nabycie lub posiadanie treści pornograficznych z udziałem młodzieży; organizowanie lub uczestniczenie w prezentowaniu treści pornograficznych z udziałem dzieci; zakazane trudnienie się prostytucją; prostytucja zagrażająca młodzieży; molestowanie seksualne; przestępstwa przeciwko wolności seksualnej popełnione we współdziałaniu z innymi osobami; naruszenie strefy intymności poprzez fotografowanie intymnych części ciała innej osoby; naruszenie strefy intymności poprzez robienie osobie poniżej 18 roku życia zdjęć jej intymnych części ciała; złe traktowanie osoby, nad którą na sprawcy ciąży obowiązek opieki; handel ludźmi; zmuszanie do prostytucji; praca przymusowa; wyzyskiwanie pracy wykonywanej przez inną osobę; wyzysk polegający na bezprawnym pozbawieniu wolności; uprowadzenie; uprowadzenie nieletniego; handel dziećmi.

W § 42a BZRG zostały uregulowane zasady udostępniania danych osobowych z rejestru określonym podmiotom w celach naukowych. Zgodnie z tym, o czym jest mowa w § 42a (1) BZRG, przekazywanie danych osobowych z rejestru uczelniom, innym instytucjom prowadzącym badania naukowe oraz organom publicznym jest dozwolone, o ile:

1. jest to niezbędne do realizacji niektórych prac naukowo-badawczych,
2. nie jest możliwe wykorzystanie w tym celu zanonimizowanych danych lub ich anonimizacja wymaga nieproporcjonalnego wysiłku i
3. interes publiczny związany z pracą badawczą znacznie przeważa nad uzasadnionym interesem osoby, której dane dotyczą.

W przepisie § 42a (1a) BZRG wskazano ponadto, że przy wważeniu proporcji pomiędzy interesem publicznym a uzasadnionym interesem osoby, której dotyczą dane osobowe, o którym to mowa (1) pkt 3, należy w szczególności w kontekście interesu publicznego uwzględnić interes naukowy w ramach realizowanego projektu badawczego. Wielokrotne przekazywanie danych osobowych do celów badań naukowych może być dozwolone przez rozsądny okres po wysłuchaniu Federalnego Pełnomocnika ds. Ochrony Danych i Wolności Informacji za zgodą Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości, jeżeli:

1. spełnione są wymagania, o których mowa w § 42a (1) pkt 1 i 2,
2. istnieje znaczne zainteresowanie opinii publicznej badaniami oraz
3. istotny interes publiczny związany z pracą badawczą znacznie przeważa nad uzasadnionym interesem osób, których dane dotyczą.

Przekazywane dane powinny być pseudonimizowane, zaś rezygnacja z pseudonimizacji jest dozwolona tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do osiągnięcia celu badawczego. Stosuje się odpowiednio § 42a (1) zd. 2. Przedział czasowy, którego dotyczą żądane dane, należy określić w szczególności z uwzględnieniem celu badawczego, zamierzonej pseudonimizacji danych, wagi ściganych przestępstw oraz długości ustawowych terminów usunięcia danych. Przyjmuje się, że jeśli czas na przekazanie danych ponad dwukrotnie wydłuża okres zatarcia skazania, to zwykle nie jest już odpowiedni. Odpowiednio stosuje się § 42a (1a) zd. od 1 do 4, jeżeli w przypadku jednorazowej transmisji dane osobowe mają zostać połączone z wcześniej przesłanymi, jeszcze niezanonimizowanymi danymi z innego projektu badawczego.

W treści § 42a (2) BZRG zagwarantowano, że dane osobowe są przekazywane wyłącznie osobom, które są urzędnikami lub osobami pełniącymi szczególne obowiązki w służbie publicznej lub które zobowiązały się do zachowania tajemnicy. Do obowiązku zachowania poufności stosuje się odpowiednio § 1 (2), (3) i (4) pkt 2 ustawy o zobowiązaniach formalnych osób niebędących urzędnikami²¹.

W myśl § 42a (3) dane osobowe mogą być przetwarzane wyłącznie w celu, w jakim zostały przekazane. Przetwarzanie do innych projektów badawczych lub przekazanie odbywa się

²¹ Gesetz über die förmliche Verpflichtung nichtbeamteteter Personen (Verpflichtungsgesetz), <https://www.gesetze-im-internet.de/verpflg/BJNR005470974.html>, (dostęp: 17.07.2023).

na podstawie § 42a (1) i (2) i wymaga zgody organu rejestracyjnego. Jeżeli dane osobowe przekazywane wielokrotnie przez organ rejestracyjny mają być ze sobą powiązane, odpowiednio stosuje się § 42a (1a).

Szczególnie istotna jest regulacja § 42a (4), albowiem w przepisie tym mowa jest o tym, że dane muszą być chronione przed nieuprawnionym dostępem osób trzecich. Organ prowadzący badania naukowe musi zapewnić, aby przetwarzanie danych osobowych było przestrzennie i organizacyjnie oddzielone od realizacji takich zadań administracyjnych lub celów gospodarczych, dla których dane te mogą być również istotne.

Paragraf 42a (5) stanowi natomiast, że gdy tylko cel badawczy na to pozwoli, dane osobowe mają zostać zanonimizowane. Dopóki jednak anonimizacja nie jest możliwa, informacje o cechach, dzięki którym indywidualne informacje o okolicznościach osobistych lub faktycznych można przyporządkować konkretnej lub możliwej do zidentyfikowania osobie, muszą być przechowywane oddzielnie od tych danych. Informacje te można łączyć z poszczególnymi danymi szczegółowymi tylko wtedy, gdy wymaga tego cel badawczy. Każdy, kto otrzymał dostęp do danych osobowych zgodnie z § 42a (1) i (2) BZRG, może je opublikować tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do przedstawienia wyników badań, przy czym publikacja tych danych wymaga zgody punktu rejestracji.

Zgodnie z tym, o czym jest mowa w § 42a (7), jeżeli odbiorcą danych jest podmiot niepubliczny, przepisy rozporządzenia (UE) 2016/679 mają zastosowanie również do niezautomatyzowanego przetwarzania danych osobowych, które nie są przechowywane lub nie powinny być przechowywane w systemie plików.

W myśl § 42a (8) BZRG, jeżeli organ rejestracyjny może to zrobić przy rozsądnym wysiłku, możliwe jest przeprowadzenie analizy przygotowawczej z danymi rejestrowymi.

Na uwagę zasługuje także regulacja § 42b BZRG, zgodnie z którą punkt rejestracyjny może udzielać informacji w formie zanonimizowanej organom publicznym w celu przygotowania i przeglądu przepisów prawa i ogólnych przepisów administracyjnych. W takim wypadku § 42a (8) stosuje się odpowiednio.

W § 43 BZRG wskazano natomiast, że wyższe władze federalne lub władze na poziomie landów mogą przekazywać wpisy, które nie są zawarte w zaświadczeniu o niekaralności podległemu organowi lub organowi podlegającemu ich nadzorowi, tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uniknięcia niekorzystnych skutków dla rządu federalnego lub kraju związkowego lub jeżeli spełnienie w przeciwnym razie obowiązków publicznych byłoby poważnie zagrożone lub utrudnione.

Szwajcaria

W Szwajcarii szczegółowe zasady związane z funkcjonowaniem rejestrów karnych reguluje rozporządzenie z dnia 29 września 2006 r. o rejestrze karnym – rozporządzenie VOSTRA²² (*Verordnung über das Strafregister – VOSTRA-Verordnung*).

Zgodnie z art. 3 rozporządzenia VOSTRA do rejestru karnego wpisuje się:

- a. informacje o wyrokach skazujących wydanych przez powszechne i wojskowe sądy karne za przestępstwa lub wykroczenia na podstawie szwajcarskiego kodeksu karnego, wojskowego kodeksu karnego z dnia 13 czerwca 1927 r. (MStG²³) lub innych ustaw federalnych, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 9 lit. b, tj. orzeczeń zagranicznych zawierających tylko odniesienie do określonego kraju;
- b. informacje o wyrokach uniewinniających wydanych przez powszechne i wojskowe sądy karne za przestępstwa i wykroczenia na podstawie kodeksu karnego, wojskowego kodeksu karnego i innych ustaw federalnych, pod warunkiem że zarządzone orzeczenie określonego środka, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 9 lit. c, tj. wyroków uniewinniających, które zawierają jedynie informację o konieczności publikacji wyroku (art. 68 szwajcarskiego kodeksu karnego²⁴ i art. 50b MStG), konfiskaty (art. 69–72 szwajcarskiego kodeksu karnego i art. 51–52 MStG) lub świadczenia na rzecz pokrzywdzonego (art. 73 szwajcarskiego kodeksu karnego i art. 53 MStG);
- c. informacje o wyrokach skazujących za naruszenie szwajcarskiego kodeksu karnego, wojskowego kodeksu karnego lub innych ustaw federalnych, jeżeli:
 1. nakładają one grzywnę powyżej 5000 franków lub pracę społeczną powyżej 180 godzin;
 2. organ orzekający jest wyraźnie upoważniony lub zobowiązany na mocy odpowiedniego prawa federalnego do nałożenia grzywny w pewnym minimalnym wymiarze lub obok grzywny także kary pozbawienia wolności lub
 3. został nałożony zakaz wykonywania określonej działalności lub zakaz kontaktu;
- d. informacje o wyrokach skazujących za przestępstwa, które nie podlegają rejestracji zgodnie z lit. c, jeżeli stanowią one część wyroku, który ma zostać zarejestrowany;
- e. informacje o wyrokach wydanych wobec obywateli Szwajcarii za granicą i które są zgłaszane do Federalnego Urzędu Sprawiedliwości zgodnie z europejską Konwencją z dnia 20 kwietnia 1996 r. o pomocy prawnej w sprawach karnych oraz zgodnie z obowiązującymi traktatami międzynarodowymi, pod warunkiem spełnienia warunków wjazdu określonych w kodeksie (art. 366 ust. 1 i 2 lit. c).

²² <https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2006/694/de> (dostęp: 12.07.2023).

²³ https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/43/359_375_369/de (dostęp: 12.07.2023).

²⁴ https://fedlex.data.admin.ch/filestore/fedlex.data.admin.ch/eli/cc/54/757_781_799/20230701/de/pdf-a/fedlex-data-admin-ch-eli-cc-54-757_781_799-20230701-de-pdf-a-3.pdf (dostęp: 26.07.2023).

W myśl art. 18 rozporządzenia VOSTRA wszystkie zaangażowane organy zapewniają na obszarze swojej właściwości, aby dane zawarte w rejestrze karnym były przetwarzane zgodnie z przepisami. Dokładają one wszelkich starań, aby dane, które są wprowadzane do rejestru karnego lub zgłaszane właściwemu urzędowi, były kompletne, poprawne i aktualne. Jeżeli organ rejestrujący ma wątpliwości co do prawidłowości informacji lub gdy przekazywane informacje są niekompletne, odsyła zgłoszenie do weryfikacji organowi zgłaszającemu lub uzyskuje niezbędne uzupełnienia, zadając w tym zakresie niezbędne pytania. Właściwy organ może wydrukować kartę z rejestru karnego danej osoby, aby zweryfikować wpis; wydruk ten należy jednak zniszczyć po sprawdzeniu wprowadzonych danych. Organy uprawnione do przetwarzania danych z rejestru karnego mogą przetwarzać te dane wyłącznie w zakresie, w jakim potrzebują ich do wypełnienia swoich ustawowych obowiązków. Dane z rejestrów karnych, o których mowa w art. 366 ust. 2-4 kodeksu karnego²⁵, nie mogą być zapisywane ani przechowywane oddzielnie w nowym zbiorze danych, chyba że jest to niezbędne do uzasadnienia podjętej decyzji, wydania nakazu lub wszczęcia czynności procesowej. Organy mogą udostępniać dane z rejestrów karnych tylko wtedy, gdy mają wyraźną formalną podstawę prawną do ich udostępniania, a udostępnianie to odbywa się w tych samych celach, w których dane zostały pozyskane przez te organy.

W art. 19 rozporządzenia VOSTRA wskazano natomiast, że urzędy stanu cywilnego i urzędy meldunkowe są obowiązane do nieodpłatnego udzielania informacji organom uprawnionym do wprowadzania danych osobowych podlegających przetwarzaniu.

Zgodnie natomiast z tym, o czym mowa w art. 21 ust. 2 rozporządzenia VOSTRA, Federalny Urząd Policji może uzyskać dostęp do danych o wyrokach wydanych na podstawie art. 366 ust. 1, 2, 3 lit. a, b i d oraz 3 bis kodeksu karnego²⁶ oraz o toczących się postępowaniach karnych, jeżeli jest to niezbędne do realizacji następujących zadań:

- a. zapobieganie przestępstwom na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy federalnej z dnia 21 marca 1997 r. o środkach zapewniających bezpieczeństwo wewnętrzne, o ile wchodzi to w zakres kompetencji tego podmiotu;
- b. prowadzenie dochodzenia wstępnego w związku z przestępstwami, o których mowa w art. 336 i 337 kodeksu karnego;
- c. prowadzenie postępowań karnych (dochodzeń policyjno-sądowych) w związku z przestępstwami w rozumieniu art. 336 i 337 kodeksu karnego;
- d. przekazywanie informacji do Interpolu:
 1. w sprawie wszczętego postępowania karnego,

²⁵ Przepisy te zostały uchylone z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

²⁶ Przepisy te zostały uchylone z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

2. w sprawie postępowania przygotowawczego prowadzonego w związku z przestępstwami w rozumieniu art. 336 i 337 kodeksu karnego,
 3. w celu zapobiegania przestępstwom w rozumieniu art. 2 ust. 1 i 2 ustawy o środkach zapewniających bezpieczeństwo wewnętrzne²⁷;
- e. ustawowa kontrola systemu informacyjnego Federalnej Policji Kryminalnej;
 - f. Zarządzanie Biurem Zgłaszania Przypadków Prania Pieniędzy;
 - g. wprowadzanie i znoszenie środków mających na celu zatrzymanie napływu cudzoziemców zgodnie z ustawą federalną z dnia 26 marca 1931 r. o pobycie i osiedlaniu się cudzoziemców²⁸ oraz przygotowywanie decyzji o wydaleniu zgodnie z art. 121 ust. 2 Konstytucji Federalnej;
 - h. przekazanie informacji do Europejskiego Urzędu Policji Europol w rozumieniu art. 355a Kodeksu karnego, o ile dane te są potrzebne Europolowi do celów, o których mowa w lit. a i b;
 - i. (uchylony);
 - j. przekazywanie informacji do zagranicznych biur SIRENE, jeśli dane te są niezbędne do koordynacji i realizacji działań mających na celu powstrzymanie napływu cudzoziemców;
 - k. ocena ryzyka ze strony osób, co do których istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogą stanowić zagrożenie dla osób podlegających ochronie zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o środkach zapewniających bezpieczeństwo wewnętrzne.

W art. 21 ust. 3 rozporządzenia wskazano, że władze kantonalne odpowiedzialne za naturalizację na poziomie kantonu mają ponadto dostęp do danych dotyczących orzeczeń wydanych na podstawie art. 366 ust. 1, 2, 3 lit. a, b d oraz 3 bis kodeksu karnego zarówno w odniesieniu do toczącego się postępowania, jak i wtedy, gdy konieczne jest przeprowadzenie procedury naturalizacyjnej (art. 367 ust. 3 kodeksu karnego).

W myśl art. 21 ust. 5 rozporządzenia kantonalne władze imigracyjne mogą natomiast uzyskać dostęp do danych dotyczących orzeczeń wydanych na podstawie art. 366 ust. 1, 2, 3 lit. a, b i d oraz 3 bis, a także o toczących się postępowaniach karnych, o ile jest to niezbędne do podjęcia decyzji na podstawie ustawy o cudzoziemcach i integracji z dnia 16 grudnia 2005 r.

Organy, o których mowa w art. 21 ust. 2-5 rozporządzenia, mogą zapoznawać się z treścią orzeczeń dotyczących wydalania danej osoby z kraju (ze Szwajcarii) tak długo, jak długo

²⁷ *Bundesgesetz über Massnahmen zur Wahrung der inneren Sicherheit*, https://fedlex.data.admin.ch/file-store/fedlex.data.admin.ch/eli/cc/1998/1546_1546_1546/20220601/de/pdf-a/fedlex-data-admin-ch-eli-cc-1998-1546_1546_1546-20220601-de-pdf-a-1.pdf (dostęp: 26.07.2023).

²⁸ *Bundesgesetz vom 26. März 1931 über Aufenthalt und Niederlassung der Ausländer*, https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/49/279_279_293/de (dostęp: 26.07.2023).

osoba ta podlega wydaleniu z kraju. Jeżeli termin, o którym mowa w art. 369 ust. 3-5 kodeksu karnego²⁹, jest dłuższy, termin ten jest wiążący.

Art. 22 rozporządzenia VOSTRA stanowi, że następujące organy niewymienione w tym rozporządzeniu mogą uzyskać dane o wyrokach zgodnie z art. 366 ust. 1, 2, 3 lit. a, b i d oraz ust. 3 bis kodeksu karnego w postaci wyciągu z VOSTRA, który jest niezbędny do wykonania wymienionych poniżej zadań:

- a. organy, o których mowa w art. 367 ust. 2 kodeksu karnego³⁰ – w celu wypełnienia ich ustawowych obowiązków wynikających z art. 365 par. 2 Kodeksu karnego³¹;
- b. federalne i kantonalne organy administracyjne, które podejmują decyzje w sprawach karnych na podstawie prawa federalnego – do prowadzenia postępowań karnych;
- c. Wydział Federalnego Biura Sprawiedliwości odpowiedzialny za międzynarodową pomoc prawną – w sprawach dotyczących międzynarodowej pomocy prawnej oraz w sprawach ekstradycyjnych;
- d. kantonalne i miejskie urzędy odpowiedzialne za opiekę lub kuratelę – w sprawach dotyczących zastosowania i zniesienia środków opiekuńczych;
- e. urzędy kantonalne właściwe w sprawach dotyczących pozbawienia wolności – w sprawach dotyczących orzeczenia i uchylenia kary pozbawienia wolności;
- f. władze kantonalne właściwe w sprawach dotyczących kontroli bezpieczeństwa osobistego – w celach dokonywania cywilnej oraz wojskowej kontroli bezpieczeństwa w rozumieniu art. 2 ust. 4 lit. c ustawy o środkach służących zapewnieniu bezpieczeństwa wewnętrznego;
- g. władze federalne i kantonalne, którym przysługuje prawo łaski – w celu prowadzenia postępowania w przedmiocie ułaskawienia;
- h. (uchylony);
- i. (uchylony);
- j. Federalny Urząd Nadzoru – w sprawie przyznawania lub cofania licencji rewidentów i biegłych rewidentów oraz stosowania środków wobec osób fizycznych pracujących w nadzorowanych przez państwo przedsiębiorstwach audytorskich.

Zgodnie z tym, o czym mowa w art. 22 ust. 1 bis, organy kantonu na podstawie art. 316 ust. 1 bis kodeksu cywilnego mogą, w celu sprawdzenia zdolności przyszłych rodziców adopcyjnych do sprawowania swoich obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 6 rozporządzenia o adopcji z dnia 29 czerwca 2011 r.³², uzyskać wyciąg z rejestru karnego na temat toczącego

²⁹ Przepisy te zostały uchylone z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

³⁰ Przepisy te zostały uchylone z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

³¹ Przepis ten został uchylony z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

³² *Verordnung über die Adoption*, <https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2011/505/de> (dostęp: 27.07.2023).

się przeciwko nim postępowania karnego o czyn z art. 366 ust. 1, 2, 3 lit. a, b i d oraz 3 bis kodeksu karnego³³.

Organy niewymienione w rozporządzeniu VOSTRA mogą uzyskać odpisy wyroków w trybie art. 366 ust. 1, 2, 3 i 3bis kodeksu karnego³⁴ w celu realizacji zadań określonych w art. 367 ust. 2 bis kodeksu karnego³⁵.

Ponadto organy niewymienione w rozporządzeniu VOSTRA mogą uzyskać odpisy wyroków dotyczących wydalenia ze Szwajcarii na podstawie art. 367 ust. 2 lit. c-1 kodeksu karnego, jak również na podstawie ust. 1 lit. b-j oraz ust. 1 bis przywołanego przepisu, tak długo, jak długo osoba, której te wyroki dotyczą, podlega wydaleniu ze Szwajcarii. Jeśli termin wskazany w art. 369 ust. 1-5 jest dłuższy, to jest wiążący. Organy te składają pisemny wniosek do Federalnego Biura Sprawiedliwości lub do kantonalnego Biura Koordynacji.

W art. 22a rozporządzenia VOSTRA wskazano, że Federalne Biuro Sprawiedliwości zgłasza z własnej inicjatywy następujące informacje do Państwowego Sekretariatu ds. Migracji w celu przekazania danych o wydaleniu z kraju do Centralnego Systemu Informacji Migracyjnej:

- a. prawomocne wyroki nakazujące wydalenie danej osoby z kraju;
- b. wpisy, o których mowa w art. 6 ust. 4 rozporządzenia VOSTRA³⁶;
- c. zmiany odnoszące się do nakazu wydalenia danej osoby z kraju.

W myśl art. 23 rozporządzenia VOSTRA Federalne Biuro Sprawiedliwości udostępnia organom zagranicznym wyciągi z rejestru na ich żądanie, o ile przewiduje to umowa międzynarodowa lub ustawa lub jeżeli w państwie wnioskującym obowiązuje zasada wzajemności. Federalny Departament Sprawiedliwości i Policji może wydawać instrukcje dotyczące udostępniania odpisów organom zagranicznym.

W art. 24 rozporządzenia VOSTRA wskazano, że odpisy informacji zamieszczonych w rejestrze są wydawane osobom fizycznym wyłącznie przez Federalne Biuro Sprawiedliwości. Osoba fizyczna, która ubiega się o uzyskanie informacji z rejestru, musi się wylegitymować, natomiast wyciągi z rejestru dotyczące osób trzecich mogą być wydawane innej osobie wyłącznie za pisemną zgodą osoby, której wyciąg ma dotyczyć.

³³ Przepisy te zostały uchylone z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

³⁴ Przepisy te zostały uchylone z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

³⁵ Przepisy te zostały uchylone z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

³⁶ W art. 6 ust. 4 rozporządzenia VOSTRA jest mowa o tym, że jeżeli wobec danej osoby w Szwajcarii wydano nakaz wydalenia z kraju, właściwy organ musi wprowadzić do rejestru karnego następujące decyzje wykonawcze i późniejsze dane dotyczące wykonania tego nakazu: a) dzień wyjazdu lub termin określony przez organ egzekucyjny, a także powód wyjazdu: deportacja, ekstradycja, przekazanie w celu wykonania kary za granicą, dobrowolny wyjazd; b) informację o odroczeniu wykonania nakazu wydalenia danej osoby z kraju; c) informację o zniesieniu zawieszenia wykonania nakazu wydalenia danej osoby z kraju.

Zgodnie z treścią art. 25 ust. 1 rozporządzenia VOSTRA w wyciąg z rejestru karnego obejmującego osoby fizyczne (*der Auszug für Privatpersonen*) zawiera następujące dane z ewidencji danych osób fizycznych:

1. nazwisko, nazwisko panieńskie, imię;
2. datę urodzenia;
3. miejsce pochodzenia, narodowość;
4. adres.

W myśl art. 25 ust. 2 rozporządzenia VOSTRA, jeżeli w rejestrze karnym widnieje informacja na temat wyroku wydanego zgodnie z art. 371 kodeksu karnego³⁷, z ewidencji o orzeczeniach lub z ewidencji o kolejnych (następczych) postanowieniach pobiera się i wymienia następujące informacje (wyciąg z rejestru karnego obejmującego osoby fizyczne):

1. datę wydania wyroku, datę uprawomocnienia się wyroku oraz organ wydający wyrok;
2. datę wydania orzeczenia przez sąd niższej instancji albo przez organ niższej instancji;
3. wyrok zasadniczy, dodatkowy albo częściowy, a także informację o karze łącznej;
4. czyn oraz formy jego popełnienia;
5. rodzaj i wysokość kary głównej oraz forma jej wykonania: bezwarunkowa, częściowo warunkowa, warunkowa;
6. w przypadku kary grzywny: liczba stawek dziennych oraz kwota i waluta indywidualnej stawki dziennej grzywny;
7. w przypadku kary częściowo zawieszanej: wysokość całkowitą kary oraz wysokość części warunkowo zawieszanej;
8. informację o zamianie grzywny na zastępczą karę pozbawienia wolności;
9. czas trwania okresu próby;
10. rodzaj orzeczonego środka karnego;
11. w przypadku zakazu prowadzenia określonej działalności oraz zakazu kontaktowania się i zakazu zbliżania się do danej osoby: treść tego zakazu zgodnie z orzeczeniem bez wskazania imienia i nazwiska osoby, z którą kontakt jest zabroniony, data początkowa obowiązywania zakazu, czas trwania zakazu zgodnie z orzeczeniem, informacja o zawieszeniu zakazu (data rozpoczęcia zawieszenia, data zakończenia zawieszenia), każdy nowy początek okresu (data) i prawdopodobny koniec (data) zakazu;
12. wskazanie, czy dany środek jest bezwzględnie obowiązujący (nakaz), czy jest tylko środkiem pomocniczym;
13. kary dodatkowe;
- 13 bis. w przypadku wydalenia danej osoby z kraju – czas trwania okresu, na który wydano tę osobę;
14. datę wydania decyzji;

³⁷ Przepis ten został uchylony z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

15. organ wydający decyzję;
16. rodzaj decyzji;
17. datę zwolnienia;
18. informację, czy kara została wykonana, czy nie;
19. zastosowany środek (anulowanie środka, zmiana środka lub nowy/dodatkowy środek);
20. czas trwania przedłużonego okresu próby;
21. wskazanie, czy dany środek jest bezwzględnie obowiązujący (nakaz), czy jest tylko środkiem pomocniczym;
22. ostrzeżenie;
23. wskazanie odwołania lub braku odwołania środka;
24. wskazanie, czy doszło do odroczenia wykonania kary, czy brak odroczenia wykonania kary;
25. kara pozostała do odbycia;
26. późniejsze wykonanie kary;
27. ułaskawienie i amnestia;
28. w przypadku zmian dotyczących zakazu prowadzenia określonej działalności oraz zakazu kontaktów i zakazu przebywania w określonych miejscach: informacja o nowej treści zakazu, bez imienia i nazwiska osoby z którą kontakt jest zabroniony, informacje o nowym okresie obowiązywania zakazu, dacie wejścia w życie zmiany, dacie odwołania, a także informacje o środkach towarzyszących / środkach dodatkowych;
29. w przypadku wydalenia z kraju następujące dane zebrane w późniejszym terminie: faktyczna data wyjazdu osoby wydalonej z kraju lub, jeżeli ta data nie jest znana, data wyjazdu ustalona przez organ egzekucyjny oraz przyczyna wyjazdu: deportacja, ekstradycja, przekazanie w celu wykonania kary za granicą, dobrowolny wyjazd.

Jeżeli natomiast w rejestrze karnym nie znajduje się informacja na temat wydanego wobec danej osoby orzeczenia lub takiego orzeczenia, które zgodnie z art. 371 kodeksu karnego³⁸ musiałyby się znaleźć w wyciągu z rejestru karnego obejmującego osoby fizyczne, wyciąg ten zawiera stwierdzenie: „Nie figuruje w rejestrze karnym”.

Oprócz wyciągu z rejestru karnego obejmującego osoby fizyczne (*der Auszug für Privatpersonen*) w Szwajcarii istnieje także możliwość uzyskania wyciągu z tzw. specjalnego rejestru karnego obejmującego osoby fizyczne (*der Sonderprivatauszug*). W myśl art. 25b rozporządzenia VOSTRA odpisy ze specjalnego rejestru karnego obejmującego osoby fizyczne w rozumieniu art. 371a Kodeksu karnego wydaje osobom fizycznym wyłącznie Federalne Biuro Sprawiedliwości. Osoba fizyczna ubiegająca się o uzyskanie takiego odpisu musi udowodnić swoją tożsamość / wylegitymować się i przedłożyć pisemne potwierdzenie zgodnie z art. 371a

³⁸ Przepis ten został uchylony z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

ust. 2 Kodeksu karnego³⁹. Wyciągi z rejestru dotyczące osób trzecich mogą być wydawane innej osobie wyłącznie za pisemną zgodą osoby, której wyciąg ma dotyczyć.

Art. 25c rozporządzenia VOSTRA stanowi, że potwierdzenie od pracodawcy, organizacji lub organu przyznającego, które zwracają się o informacje ze specjalnego wyciągu prywatnego, musi w każdym przypadku zawierać następujące dane:

- a. nazwa, adres, telefon i adres e-mail pracodawcy, organizacji lub organu;
- b. imię i nazwisko oraz podpis osoby odpowiedzialnej za zatrudnienie u pracodawcy, organizacji lub organu;
- c. data wydania potwierdzenia;
- d. nazwisko, imię i data urodzenia osoby fizycznej, której dotyczą te informacje;
- e. określenie działalności osoby fizycznej, którą będzie ona wykonywała u danego pracodawcy, organizacji lub organu.

Wraz z pisemnym potwierdzeniem pracodawca, organizacja lub organ zaświadcza, że dana osoba fizyczna zwraca się do niej o podjęcie u niej działalności zawodowej lub zorganizowanej działalności niezawodowej, która to działalność wiąże się z regularnym kontaktem z małoletnimi lub innymi osobami szczególnie wrażliwymi i w tym celu konieczne jest uzyskanie na temat tej osoby stosownych informacji ze specjalnego wyciągu prywatnego. Potwierdzenie jest ważne przez trzy miesiące od daty jego wystawienia. Federalne Biuro Sprawiedliwości wyrywkowo (losowo) sprawdza potwierdzenia pod kątem poprawności ich treści.

Zgodnie z tym, o czym jest mowa w art. 25d rozporządzenia VOSTRA, specjalny wyciąg prywatny w każdym wypadku zawiera następujące dane z ewidencji danych osobowych:

- a. nazwisko, nazwisko panieńskie, imię;
- b. data urodzenia;
- c. miejsce pochodzenia, narodowość;
- d. adres.

Jeżeli w rejestrze karnym widnieje informacja na temat wyroku wydanego wobec danej osoby zgodnie z art. 371a ust. 3 lub zgodnie z ust. 4 kodeksu karnego⁴⁰, w specjalnym wyciągu prywatnym muszą znaleźć się wszystkie dane, o których mowa w art. 25 ust. 2 rozporządzenia VOSTRA, które są związane z tym wyrokiem.

Jeżeli w rejestrze karnym nie widnieje informacja na temat wyroku, który zgodnie z art. 371 kodeksu karnego⁴¹ musiałyby zostać odnotowany w specjalnym wyciągu prywatnym z rejestru karnego obejmującego osoby fizyczne, wyciąg ten zawiera stwierdzenie: „Brak zakazu wykonywania zawodu i zakazu prowadzenia działalności, a także zakazu kontaktu w celu

³⁹ Przepis ten został uchylony z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

⁴⁰ Przepisy te zostały uchylone z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

⁴¹ Przepis ten został uchylony z dniem 23 stycznia 2023 r., jednak rozporządzenie VOSTRA nie uwzględnia tej zmiany.

ochrony nieletnich lub osób szczególnie wrażliwych oraz zakazu prowadzenia działalności w sektorze zdrowia połączonej z bezpośrednim kontaktem z pacjentem”.

Co szczególnie istotne, w specjalnym wyciągu prywatnym znajdują się także informacje na temat wyroków nakładających na daną osobę zakaz wykonywania zawodu lub prowadzenia określonej działalności na podstawie wcześniejszych wersji kodeksu karnego lub wojskowego kodeksu karnego, które zastosowano wobec tej osoby w celu zapewnienia ochrony nieletnich lub innych osób szczególnie wrażliwych.

Art. 26 rozporządzenia VOSTRA stanowi, że każda osoba może zwrócić się do Federalnego Biura Sprawiedliwości z wnioskiem o informację, czy w rejestrze karnym znajduje się wpis dotyczący tej osoby. Może także zobaczyć pełny wpis, który się do niej odnosi; zastrzeżone pozostają jednak ograniczenia prawa do informacji wynikające z art. 9 ustawy federalnej z dnia 19 czerwca 1992 r. o ochronie danych⁴².

Zgodnie z art. 9 przywołanej ustawy administrator zbioru danych może odmówić, ograniczyć lub odroczyć udostępnienie tych danych w zakresie, w jakim:

- a. jest to przewidziane przez obowiązujące przepisy prawa;
- b. jest to niezbędne ze względu na nadrzędne interesy osób trzecich.

W przepisie tym wskazano ponadto, że właściwy organ również może odmówić, ograniczyć lub odroczyć udzielenie informacji ze zbioru danych, jeżeli:

- a. jest to niezbędne ze względu na nadrzędny interes publiczny, w szczególności bezpieczeństwo wewnętrzne lub zewnętrzne Szwajcarii;
- b. informacje podają w wątpliwość cel postępowania karnego lub innego procesu dochodzeniowego.

Należy jednak podkreślić, że zgodnie z art. 9 ustawy, gdy tylko przyczyna odmowy udzielenia, ograniczenia lub odroczenia udzielenia informacji ustanie, organ jest zobowiązany udzielić informacji, chyba że jest to niemożliwe lub byłoby to możliwe tylko przy nieproporcjonalnym nakładzie sił.

Administrator zbioru danych może również odmówić, ograniczyć lub odroczyć przekazanie informacji, jeżeli wymagają tego jego nadrzędne interesy, i nie udostępniać danych osobowych osobom trzecim. W takim wypadku jest on zobowiązany podać przyczynę odmowy, ograniczenia lub odroczenia dostępu do danych.

Należy również wskazać, że zgodnie z treścią art. 26 rozporządzenia VOSTRA, każdy, kto chce uzyskać informacje na swój temat z rejestru karnego, musi się wylegitymować / potwierdzić swoją tożsamość i złożyć pisemny wniosek. Informacje są udzielane w formie ustnej bezpośrednio przy okienku. Nie ma możliwości uzyskania bezpośredniego wglądu poprzez ekran komputera ani w poszczególne części programu VOSTRA. Jeśli dana osoba znajduje się na liście (wpis na jej temat jest zawarty w rejestrze), może ona uzyskać wgląd

⁴² *Bundesgesetz über den Datenschutz*, https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1993/1945_1945_1945/de (dostęp: 27.07 2023).

do pełnego wyciągu ze wszystkimi wpisami. Jeżeli osoba, której dane dotyczą, stwierdzi, że pełny wyciąg zawiera nieprawidłowe dane, może dochodzić swoich roszczeń na podstawie art. 25 ustawy o ochronie danych.

We wspomnianym art. 25 ustawy o ochronie danych mowa jest o tym, że każdy, kto ma interes prawny, może żądać, aby właściwy organ federalny:

- a. powstrzymał się od niezgodnego z prawem przetwarzania danych osobowych;
- b. usunął skutki niezgodnego z prawem przetwarzania danych osobowych;
- c. stwierdził niezgodność przetwarzania danych osobowych z prawem.

W art. 27 rozporządzenia VOSTRA wskazano, że w celu zapewnienia bezpieczeństwa danych w szwajcarskim porządku prawnym obowiązują w szczególności:

- a. Rozporządzenie o Ryzyku Cybernetycznym z dnia 27 maja 2020 r.⁴³;
- b. Rozporządzenie z dnia 14 czerwca 1993 r. wydane na podstawie ustawy o ochronie danych⁴⁴.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa danych właściwe władze podejmują wynikające z przywołanych wyżej aktów środki organizacyjne i techniczne na obszarze swojej właściwości. Federalne Biuro Sprawiedliwości zapewnia natomiast monitorowanie zgodności działania właściwych organów ze środkami bezpieczeństwa wymienionymi we wskazanych wyżej aktach prawnych.

W art. 28 rozporządzenia VOSTRA wskazano, że każde przetwarzanie danych zamieszczonych w rejestrze karnym jest protokołowane. Art. 30 rozporządzenia stanowi z kolei, że Federalne Biuro Sprawiedliwości pobiera opłatę w wysokości 20 franków szwajcarskich za wydawanie odpisów z wyciągu prywatnego oraz odpisów ze specjalnego wyciągu prywatnego. W przypadku wniosku o wydanie kilku wyciągów odnoszących się do tej samej osoby opłata za każdy wyciąg wynosi 20 franków szwajcarskich. Wniesione opłaty nie podlegają zwrotowi.

Na podstawie art. 32 rozporządzenia VOSTRA przetwarzanie danych osobowych zawartych w rejestrze karnym do celów badawczych, planistycznych i statystycznych odbywa się na podstawie art. 22 ustawy o ochronie danych.

W art. 22 wspomnianej ustawy wskazano w tym kontekście, że organy federalne mogą przetwarzać dane osobowe w celach badawczych, planistycznych i statystycznych, jeżeli:

- a. dane te zostaną zanonimizowane, o ile cel przetwarzania na to pozwoli;
- b. odbiorca danych będzie je przekazywał dalej wyłącznie za zgodą właściwego organu;
- c. wyniki prac badawczych, planistycznych i statystycznych będą publikowane w taki sposób, aby nie można było zidentyfikować osób, których dotyczą wykorzystane dane.

⁴³ *Verordnung über den Schutz vor Cyberrisiken in der Bundesverwaltung*, https://www.bk.admin.ch/bk/de/home/digitale-transformation-ikt-lenkung/ikt-vorgaben/grundlagen/v003-verordnung_cyber.html (dostęp: 27.07.2023).

⁴⁴ *Verordnung zum Bundesgesetz über den Datenschutz*, https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1993/1962_1962_1962/de (dostęp: 27.07.2023).

Zgodnie natomiast z art. 33 rozporządzenia VOSTRA organem odpowiedzialnym za udostępnianie danych osobowych z rejestru karnego do celów badawczych, planistycznych i statystycznych jest Federalne Biuro Sprawiedliwości. Federalne Biuro Sprawiedliwości okresowo przekazuje w formie elektronicznej Federalnemu Urzędowi Statystycznemu dane z rejestru karnego niezbędne do realizacji jego zadań.

Finlandia

Funkcjonowanie rejestru karnego w Finlandii reguluje ustawa o Rejestrze Karnym *Rikosrekisterilaki*⁴⁵. Art. 2 ust. 1 tej ustawy stanowi, że fiński rejestr karny zawiera informacje o rozstrzygnięciach, w ramach których dana osoba została skazana w Finlandii na bezwzględną karę pozbawienia wolności, dozór, pracę społecznie użyteczną, pozbawienie wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary, karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania przybierającą postać kary grzywny, pracy społecznie użytecznej albo dozoru, karę orzecaną wobec nieletnich z wyjątkiem kary grzywny, dozoru oraz sytuacji, w której orzekane są środki inne niż przewidziane przez prawo karne albo sytuacji, w których sprawca nie podlega karze. W rejestrze karnym nie figuruje natomiast informacja o zamianie kary grzywny lub odbywania służby cywilnej albo też obowiązkowej służby wojskowej na karę pozbawienia wolności lub dozór. W rejestrze karnym zamieszcza się również informację o karze nałożonej na osobę prawną.

W art. 2 ust. 2 wskazano natomiast, że w rejestrze karnym zamieszcza się ponadto informacje o rozstrzygnięciach sądowych, na podstawie których obywatel fiński lub cudzoziemiec na stałe zamieszkały w Finlandii został skazany na karę równoważną karze, o której mowa w art. 2 ust. 1. Informacja o wyroku podlega wpisowi do rejestru karnego, jeżeli orzeczenie zostało wydane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w krajach nordyckich, a także w krajach będących stronami Europejskiej Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych.

W art. 2 tej ustawy wskazano, że w rejestrze karnym powinny zostać zawarte następujące informacje:

- (1) imię i nazwisko oraz poprzednie nazwiska osoby skazanej, numer identyfikacyjny lub, jeżeli skazany nie posiada takiego numeru, datę jego urodzenia, miejsce urodzenia, płeć i obywatelstwo;
- (2) oznaczenie sądu, datę wpływu sprawy do sądu oraz sygnaturę sprawy;

⁴⁵ <https://www.global-regulation.com/translation/finland/646016/the-criminal-records-act.html> (dostęp: 27.07.2023).

- (3) wskazanie przestępstwa, które zostało popełnione przez sprawcę, kwalifikację prawną czynu sprawcy, czas popełnienia przestępstwa, orzeczoną karę i zastosowane przepisy prawa;
- (4) informacja o wymierzeniu kary łącznej pozbawienia wolności;
- (5) data wydania orzeczenia;
- (6) informacja o orzeczeniu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania
- (7) informacja o wykonaniu kary rezydualnej;
- (8) informacja o karze orzeczonej wobec nieletniego;
- (9) informacja o wykonaniu prac społecznych oraz o zamianie prac społecznych na karę pozbawienia wolności;
- (10) informacja o zwolnieniu z dozoru, o zaległym wyroku rezydualnym, o zakończeniu okresu próby i zamianie dozoru na karę pozbawienia wolności;
- (11) informacja o zwolnieniu z zakładu karnego, o karze pozostałej do odbycia oraz o terminie zakończenia okresu próby;
- (12) informacja o amnestii.

W razie nałożenia kary na osobę prawną oprócz informacji, o których mowa w pkt 2, 5 i 12, do rejestru karnego wpisuje się: firmę tej osoby prawnej i jej logo, a także adres siedziby oraz oznaczenie przestępstwa, za którego popełnienie kara została nałożona na tę osobę prawną. W razie orzeczenia kary grzywny wskazuje się informację o jej wysokości. Informacje o uiszczeniu grzywny nie podlegają wpisowi do rejestru karnego.

W ostatnim ustępie art. 2 ustawy wskazano, że dane zamieszczone w rejestrze karnym mogą być przekazywane pomiędzy Finlandią a innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

W myśl art. 3 ustawy informacje wpisane do rejestru karnego muszą być utrzymywane w tajemnicy. Dane z rejestru udostępnia się w trybie przewidzianym w tej ustawie. Art. 4 ustawy stanowi natomiast, że niezależnie od obowiązku zachowania w tajemnicy danych zawartych w rejestrze na podstawie art. 3 lub na podstawie jakiegokolwiek innej ustawy, informacje o danych wpisanych do rejestru karnego można uzyskać w następujących wypadkach:

- (1) postępowania toczącego się przed sądem;
- (1a) do celów badania psychiatrycznego lub oceny stanu zdrowia podejrzanego lub oskarżonego;
- (2) ścigania lub stosowania środków przymusu;
- (3) na potrzeby Agencji Sankcji Karnych w celu wykonania kary i raportu kwalifikacyjnego oraz na potrzeby właściwego urzędnika Ministerstwa Sprawiedliwości w celu przedstawienia spraw związanych z amnestią;

- (3a) na potrzeby Biura Regionalnej Rady Administracyjnej Południowej Finlandii, zgodnie z ustawą o zapobieganiu praniu pieniędzy, w celu ustalenia przeszłości osób odpowiedzialnych za działanie spółek;
- (4) na potrzeby Prokuratora Generalnego Rządu i Parlamentarnego Rzecznika Praw Obywatelskich w celu egzekwowania prawa;
- (5) na potrzeby organu dochodzeniowego w celu zastosowania środków przymusu.

Dane z rejestru karnego są przekazywane na żądanie właściwego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zgodnie z rejestrem karnym UE oraz organowi obcego państwa zgodnie z art. 13 Europejskiej Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych.

Informacje dotyczące osoby prawnej zamieszczone w rejestrze karnym ujawnia się wszystkim organom wymienionym w ust. 1 poza Agencją Sankcji Karnych.

W myśl art. 4a ust. 1 ustawy, poza przypadkami określonymi w art. 4, informacje zawarte w rejestrze karnym dotyczące danej osoby są udostępniane fińskim władzom w przypadku:

- 1) postępowania w przedmiocie wydania paszportu, nadania obywatelstwa fińskiego, wydania wizy, zezwolenia lub innego środka;
- 1a) na podstawie ustawy o bezpieczeństwie w celu sporządzenia raportu bezpieczeństwa;
- 2) postępowania w przedmiocie uzyskania stosownego zezwolenia odpowiedniego organu;
- 3) postępowania w przedmiocie wyboru osoby odpowiedniej do prowadzenia szkolenia lub na stanowisko związane z bezpieczeństwem państwa, porządkiem i bezpieczeństwem publicznym, służbami dyplomatycznymi, stosunkami międzynarodowymi Finlandii, praworządnością, bankowością centralną lub działalnością finansową, która wymaga szczególnej wiarygodności danej osoby;
- 4) zapewnienia nadzoru nad bezpieczeństwem lub
- 5) postępowania w przedmiocie opieki nad dzieckiem lub przysposobienia.

Ministerstwo Sprawiedliwości może z ważnych powodów zezwolić na przekazywanie organowi informacji z rejestru karnego w celu ustalenia i oceny wiarygodności osoby w wypadkach innych niż te, o których mowa w ust. 1. Organ informuje osobę, że może on żądać informacji z rejestru karnego, które dotyczą tej osoby dla celów, o których mowa w ust. 1. W sprawach, które dotyczą postępowania w przedmiocie przysposobienia organem właściwym do żądania informacji z rejestru karnego jest Biuro do spraw przysposobienia.

W art. 5 ustawy wskazano, że udzielenie informacji z rejestru karnego polega albo na wskazaniu, że dane określonej osoby są zamieszczone w rejestrze karnym, albo na stwierdzeniu, że osoba ta w rejestrze karnym nie figuruje. Taka sama zasada obowiązuje w przypadku osób prawnych. W przypadku uzyskania przez organy krajowe informacji o orzeczeniu z unijnego rejestru karnego lub z rejestru osób zatrzymanych, o którym mowa w tej ustawie, informacje zawarte w tych rejestrach karnych podlegają wpisowi do fińskiego rejestru karnego. Do celów określonych w art. 4 i 4a ustawy Trybunał Sprawiedliwości może ujawnić informacje organom, o których mowa w art. 4 i 4a, w tym w formie elektronicznej lub za

pośrednictwem serwisu technicznego, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia odpowiednich środków ochrony. Informacje, o których mowa w art. 2 pkt 5 mogą być ujawnione wyłącznie prokuratorowi lub organowi ścigania.

W art. 6 ust. 1 ustawy mowa jest natomiast o tym, że osoba fizyczna otrzymuje wyciąg z rejestru karnego w celu uzyskania wizy, zezwolenia na pracę, zezwolenia na pobyt lub z innego podobnego powodu. Ponadto osoba fizyczna otrzymuje wyciąg z rejestru karnego, który należy przedstawić zagranicznemu organowi lub innej instytucji w celu uzyskania zgody na dokonanie przysposobienia. Zgodnie z art. 20 unijnego prawa o rejestrze karnym wpisowi do rejestru podlega także informacja na temat orzeczenia skazującego daną osobę w innym państwie członkowskim na karę równoważną karze, o której mowa w art. 2 ust. 1 fińskiej ustawy o rejestrze karnym.

Art. 6 ust. 2 ustawy stanowi, że osoba fizyczna otrzymuje wyciąg z rejestru karnego także na potrzeby udziału w misji. W takim wypadku wyciąg ten zawiera informację na temat tego, czy osoba ta została skazana za przestępstwo, o którym mowa w rozdziale 17, 18, 18 (a) lub 19 kodeksu karnego, tj. za przestępstwo o charakterze seksualnym, a także informację na temat tego, czy osoba ta została skazana na podstawie art. 2 rozdziału 21 kodeksu karnego, na podstawie art. 3 rozdziału 25 kodeksu karnego, bądź też za przestępstwo handlu ludźmi, poważne przestępstwo o charakterze rabunkowym albo narkotykowym.

W art. 6 ustawy wskazano także, że dane zamieszczone w rejestrze karnym są udostępniane organowi centralnemu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na podstawie wniosku skierowanego do fińskiego organu centralnego przez właściwy organ tego państwa. Prawo danej osoby do wglądu do jej danych rejestrowych określa się odrębnie. Ponadto możliwe jest uzyskanie informacji na temat tego, kto i w jakim celu został poinformowany o wpisie do rejestru na temat danej osoby w przypadku zautomatyzowanego przetwarzania danych w ciągu ostatniego roku.

Stosownie do treści art. 9 ustawy Centrum Sprawiedliwości może udostępniać informacje z rejestru karnego do celów badań naukowych lub statystycznych albo na potrzeby tworzenia lub likwidacji działania określonego organu, jeżeli przekazanie i wykorzystanie tych danych nie zagraża prywatności osoby, której dane dotyczą, ani jej interesom lub interesom lub bezpieczeństwu państwa.

Na szczególną uwagę zasługuje regulacja zawarta w art. 11 ustawy, zgodnie z którą sąd lub inny organ nie ujawnia wyciągu z rejestru karnego ani żadnych informacji w nim zawartych żadnej ze stron postępowania, na potrzeby którego wyciąg został uzyskany, ani innemu sądowi czy też organowi w ramach tego postępowania.

Estonia

Zgodnie z estońską ustawą o bazie danych rejestrów karnych (*Karistusregistri seadus*⁴⁶), a ściślej z jej § 6, informacje dotyczące ukarania osób wprowadza się do bazy na podstawie następujących orzeczeń sądowych i decyzji funkcjonariuszy:

- 1) prawomocnego wyroku skazującego w sprawie karnej;
- 2) prawomocnego orzeczenia organu pozasądowego lub orzeczenia sądu o wymierzeniu kary w sprawie o wykroczenie, z wyjątkiem orzeczenia organu pozasądowego w postępowaniu pouczającym/upominającym;
- 3) orzeczenia sądu nakazującego przymusowe leczenie psychiatryczne osoby;
- 4) (uchylony);
- 5) orzeczenia lub postanowienia sądu lub organu pozasądowego wydane w oparciu o rozstrzygnięcia, o których mowa w § 6 pkt 1-3 ustawy, zawierającego informacje określone w § 12⁴⁷ niniejszej ustawy;
- 6) uchwały prezydenta w sprawie rozpatrzenia wniosku o ułaskawienie skazanego;
- 7) wyroku skazującego wydanego w sprawie karnej za granicą przeciwko obywatelowi estońskiemu lub cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt lub prawo pobytu w Estonii – jeżeli informacja o ukaraniu tej osoby została przekazana przez obce państwo lub sąd estoński uznał wyrok skazujący.

Zgodnie z § 7 ustawy dane wprowadzone do bazy rejestru karnego są jawne, za wyjątkiem przypadków przewidzianych przepisami prawa. Dane te są przetwarzane wyłącznie na warunkach i w trybie przewidzianym przepisami prawa. W § 8 ustawy wskazano, że językiem, w którym prowadzona jest baza danych rejestru karnego, jest język estoński. Wymagane do dokonania wpisu do rejestru karnego dokumenty, które nie są sporządzone w języku estońskim, należy przedłożyć podmiotowi prowadzącemu bazę danych wraz z tłumaczeniem na ten język. W przypadkach przewidzianych w przepisach prawa Unii Europejskiej informacje mogą być przekazywane do bazy danych rejestru karnego także w innym języku.

W myśl § 12 (1) ustawy do rejestru karnego podlegają wpisowi następujące dane osobowe osoby fizycznej:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) osobisty numer identyfikacyjny lub data urodzenia;
- 3) płeć;
- 4) obywatelstwo;
- 5) adres zamieszkania;
- 6) miejsce urodzenia;
- 7) dawne imię i nazwisko oraz osobisty kod identyfikacyjny osoby;

⁴⁶ <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/501042019021/consolide> (dostęp: 17.05.2022).

⁴⁷ W przepisie tym zostały szczegółowo wymienione dane podlegające wpisowi do rejestru.

- 8) imię i nazwisko rodzica danej osoby, jeżeli dane zostały wprowadzone do bazy przez państwo obce.

Zgodnie z § 12 (2) w przypadku zmiany danych osobowych w bazie należy wskazać nowe dane osobowe oraz datę dokonania zmiany.

W § 12 (3) wskazano nadto, że w przypadku cudzoziemca lub osoby nieposiadającej numeru identyfikacyjnego w bazie umieszcza się:

- 1) datę i miejsce urodzenia tej osoby;
- 2) imię i nazwisko oraz numer dokumentu tożsamości.

W § 12 (4) mowa jest o tym, jakie informacje odnoszące się do kary orzeczonej wobec osoby fizycznej zamieszcza się w rejestrze karnym. Informacje te są następujące:

- 1) nazwa sądu, który wydał wyrok, postanowienie lub orzeczenie w sprawie karnej lub w sprawie o wykroczenie, nazwa organu pozasądowego, który wydał orzeczenie w sprawie o wykroczenie, data wydania orzeczenia lub postanowienia oraz sygnatura sprawy karnej lub wykroczeniowej;
- 1¹) data popełnienia przestępstwa;
- 2) przepis kodeksu karnego lub innej ustawy, które odnoszą się do przestępstwa, za którego popełnienie dana osoba została skazana;
- 3) rodzaj i wysokość kary wymierzonej danej osobie za przestępstwo lub występki;
- 4) data uprawomocnienia się wyroku, decyzji lub postanowienia;
- 5) czas, jaki dana osoba spędziła w tymczasowym areszcie przed wydaniem orzeczenia sądu;
- 6) kara zastępcza, kara łączna lub podstawa i termin odstąpienia od wymierzenia kary;
- 7) termin zapłaty kwoty kary pieniężnej lub grzywny;
- 8) data wykonania prac społecznych;
- 9) data zakończenia wykonywania kary pozbawienia wolności lub aresztu;
- 10) podstawa nałożenia i data zakończenia okresu próby;
- 11) podstawa i termin zwolnienia z wykonywania kary pozbawienia wolności oraz określenie odbytej części kary;
- 12) data rozpoczęcia i zakończenia stosowania wobec danej osoby przymusowego leczenia psychiatrycznego;
- 13) data rozpoczęcia i zakończenia leczenia osoby uzależnionej od narkotyków lub kompleksowego leczenia sprawców przestępstw seksualnych;
- 14) uchylony;
- 15) data wejścia w życie uchwały prezydenta o ułaskawieniu danej osoby.

W § 12 (5) wskazano z kolei, że dane dotyczące osoby prawnej podlegające wpisowi do rejestru karnego to:

- 1) nazwa osoby prawnej;
- 2) adres jej siedziby;

- 3) numer ewidencyjny lub, w przypadku zagranicznej osoby prawnej nieposiadającej numeru ewidencyjnego, numer lub sekwencja znaków uznawana za równoważną numerowi ewidencyjnemu.

W myśl § 12 (6) informacje dotyczące kar nałożonych na osobę prawną są następujące:

- 1) nazwa sądu, który wydał wyrok, postanowienie lub orzeczenie w sprawie karnej lub w sprawie o wykroczenie, nazwa organu pozasądowego, który wydał orzeczenie w sprawie o wykroczenie, data wydania orzeczenia lub postanowienia oraz numer sprawy karnej lub wykroczeniowej;
- 1^a) data popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- 2) przepis kodeksu karnego lub innej ustawy, który odnosi się do przestępstwa, za którego popełnienie doszło do wymierzenia kary w stosunku do osoby prawnej;
- 3) rodzaj i wysokość kary nałożonej na osobę prawną za przestępstwo lub wykroczenie;
- 4) data uprawomocnienia się wyroku, decyzji lub postanowienia;
- 5) kara zastępcza, kara łączna lub podstawa i termin odstąpienia od wymierzenia kary;
- 6) termin zapłaty kwoty kary pieniężnej lub grzywny;
- 7) data uprawomocnienia się orzeczenia o przymusowym rozwiązaniu osoby prawnej.

Zgodnie z tym, o czym jest mowa w § 15 (1) ustawy, każdy ma prawo do uzyskania z bazy danych rejestru karnego informacji dotyczących siebie lub dowolnej osoby prawnej. W przypadku żądania danych innej osoby w zapytaniu należy wskazać podstawę prawną lub cel żądania takich danych.

W § 15 (2) ustawy wskazano natomiast, że dane są udostępniane z bazy danych rejestru karnego na podstawie zapytania zawierającego:

- 1) oznaczenie osoby, której dane dotyczą;
- 1^a) wskazanie podstawy prawnej lub celu żądania danych, jeżeli żądane są dane dotyczące innej osoby;
- 2) imię i nazwisko oraz osobisty kod identyfikacyjny wnioskodawcy, a w przypadku braku osobistego kodu identyfikacyjnego wnioskodawcy – jego data urodzenia;
- 3) w przypadku występowania z wnioskiem o dane z rejestru karnego w imieniu osoby prawnej należy również podać nazwę i numer ewidencyjny osoby prawnej lub, w przypadku zagranicznej osoby prawnej nieposiadającej numeru ewidencyjnego, cyfrę lub sekwencję znaków uważaną za równoważną z numerem ewidencyjnym;
- 4) adres lub adres e-mail wnioskodawcy;
- 5) imię i nazwisko oraz numer dokumentu tożsamości wnioskodawcy;
- 6) podpis w przypadku wniosków papierowych, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – podpis elektroniczny.

W § 15 (3) ustawy wskazano, że dane metrykalne dotyczące małoletniego, dane pochodzące z archiwum bazy danych oraz dane pozyskane z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej są udostępniane na warunkach i w trybie przewidzianym w tej ustawie.

Zgodnie natomiast z § 16 ustawy zabrania się żądania od danej osoby danych dotyczących tej osoby znajdujących się w bazie danych lub archiwach bazy danych rejestru karnego. Każda osoba ma natomiast prawo upoważnić inną osobę do dokonania zapytania dotyczącego danych zawartych w bazie rejestru karnego, które tej osoby dotyczą.

W § 17 ustawy wskazano, jakie informacje zawiera wyciąg z rejestru karnego. Przede wszystkim w przepisie tym wskazano, że taki wyciąg zawiera oznaczenie adresata i datę sporządzenia wyciągu. Wydawany jest on w formie papierowej lub elektronicznej. Wyciągi w formie elektronicznej są wydawane za pośrednictwem systemu akt elektronicznych. W przypadku żądania danych w formie papierowej lub e-mailem, dane są udostępniane w ciągu dwóch dni roboczych od dnia otrzymania żądania. Wyciągi z bazy danych wydawane w formie papierowej powinny być opatrzone pieczęcią bazy danych oraz podpisem upoważnionego przedstawiciela podmiotu prowadzącego bazę danych rejestru karnego. Wyciągi z bazy przesyłane pocztą elektroniczną muszą być podpisane elektronicznie przez upoważnionego przedstawiciela podmiotu prowadzącego bazę danych rejestru karnego. Dane dotyczące zapytań kierowanych w odniesieniu do osób wpisanych do bazy oraz dane dotyczące wydawania wyciągów z bazy są przechowywane w bazie przez okres dwóch lat.

W art. 18 (1) ustawy wskazano, że dane zamieszczone w bazie danych rejestru karnego są udostępniane jako powiadomienia/komunikaty z bazy danych i są one następujące:

- 1) wyciąg z bazy danych;
- 2) zawiadomienie stwierdzające, że dana osoba nie została wpisana do bazy danych;
- 3) zawiadomienie stwierdzające, że wobec danej osoby nie zostały orzeczone żadne kary, jeżeli dane dotyczące tej osoby zawarte w bazie są wyłącznie danymi archiwalnymi.

Zgodnie z § 18 (2) ustawy danych wymienionych w § 12 (1) pkt 4-8, w (3) pkt 2 oraz w (4) pkt 12-14 niniejszej ustawy nie wskazuje się w wyciągu z bazy danych dotyczącym osób fizycznych. Paragraf 18 (3) stanowi natomiast, że w wyciągu ze zbioru danych dotyczących osób fizycznych nie zamieszcza się informacji o karach wymierzonych za wykroczenia, jeżeli osoba ta została ukarana grzywną w wysokości nieprzekraczającej 50 stawek dziennych, z wyjątkiem przypadku, gdy osoba fizyczna wielokrotnie popełniała wykroczenia lub jeżeli oprócz grzywny nałożono na nią również karę dodatkową.

Jeżeli dana osoba występuje z zapytaniem o zawarte w rejestrze karnym dane, które dotyczą jej samej, lub jeżeli zapytania dokonuje osoba określona w § 19 (1) lub w § 20 (1) ustawy, wszystkie dane określone w § 12 tej ustawy zamieszcza się w wyciągu z bazy danych rejestru karnego.

Zgodnie z § 19 ustawy następujące osoby mają prawo do otrzymania danych dotyczących małoletnich, określonych w § 12 (1)-(4) tej ustawy:

- 1) przedstawiciel ustawowy małoletniego w sprawie reprezentowanego małoletniego;
- 2) sąd w celu rozpoznania sprawy będącej przedmiotem postępowania;

- 3) organ prowadzący dochodzenie oraz prokuratura w sprawie karnej będącej przedmiotem postępowania;
- 4) pozasądowy organ do rozpoznawania sprawy o wykroczenie będącej w toku;
- 5) organ władzy państwowej w celu wykonywania funkcji przewidzianych w ustawie lub aktach prawnych wydanych na podstawie ustawy;
- 6) Kancelaria Prezydenta w celu wykonywania funkcji przewidzianych ustawą;
- 7) dział rejestracji sądu hrabstwa Tartu w celu dokonania zgodnych z prawem wpisów do baz danych;
- 8) pracodawca w celu weryfikacji spełniania przez daną osobę wymagań przewidzianych prawem przy zatrudnianiu tej osoby;
- 9) właściwy organ zagraniczny na podstawie prawa Unii Europejskiej lub umowy międzynarodowej;
- 10) notariusz w celu weryfikacji danych osoby ubiegającej się o sporządzenie na jej rzecz aktu notarialnego;
- 11) kurator sądowy w celu wykonywania funkcji przyznaných mu przez ustawę.

W myśl § 19 (2) ustawy udostępnienie danych z bazy następuje na podstawie zapytania, w którym podane są dane określone w § 15 (2) niniejszej ustawy oraz podstawa prawna ich otrzymania. W § 19 (3) przewidziano z kolei, że w przypadku wystąpienia o udzielenie informacji na temat wyroku skazującego wydanego wobec małoletniego oskarżonego na warunkach i w trybie przewidzianym w Kodeksie postępowania karnego dane z rejestru karnego zostaną udostępnione z bazy danych w tym zakresie w trybie przewidzianym w § 18 przedmiotowej ustawy.

Stosownie do treści § 20 (1) ustawy następujące podmioty mają prawo do uzyskania danych z archiwum bazy danych:

- 1) każda osoba w zakresie danych jej dotyczących;
- 2) przedstawiciel ustawowy małoletniego w sprawie reprezentowanego małoletniego;
- 3) organ śledczy w celu prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawie karnej;
- 4) Rząd Estonii, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, organy policji i Zarząd Policji Bezpieczeństwa w celu prowadzenia postępowań przewidzianych w ustawie o obywatelstwie, ustawie o cudzoziemcach, ustawie o obowiązku wyjazdu i zakazie wjazdu oraz o udzieleniu ochrony międzynarodowej w ramach ustawy o cudzoziemcach;
- 5) organ właściwy w sprawach bezpieczeństwa w celu ustalenia okoliczności wymienionych w przepisach ustawy o tajemnicy państwowej i informacjach niejawnych państw obcych;
- 6) Zarząd Policji Bezpieczeństwa w celu zbierania informacji dotyczących zapobiegania i zwalczania przestępstw;
- 7) prokuratury w celu prowadzenia postępowań karnych i planowania czynności dochodzeniowych;

- 8) Służba Więzienna w celu sprawdzenia, czy osoba podejmująca studia w zakresie specjalizacji funkcjonariusza Służby Więziennej lub osoba kształcąca się w zakresie specjalizacji funkcjonariusza Służby Więziennej spełnia wymagania wynikające z przepisów prawa;
- 9) właściwy organ w celu weryfikacji spełniania przez daną osobę wymagań przewidzianych prawem przy zatrudnianiu do wykonywania pracy z dziećmi na podstawie ustawy o ochronie dzieci;
- 10) pracodawcy przy zatrudnianiu danej osoby w przypadkach określonych w § 5 (2) pkt 3–5 niniejszej ustawy w celu sprawdzenia spełniania przez tę osobę wymagań przewidzianych prawem;
- 11) Ministerstwo Spraw Wsi, Estońska Rolnicza Baza Danych i Rada Informacyjna oraz fundacja państwowa, o której mowa w art. 65 (6) ustawy o wdrażaniu wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej⁴⁸ w celu realizacji działań określonych w art. 2 (1) tej ustawy oraz sprawowania nadzoru państwowego na podstawie wyżej wymienionej ustawy;
- 12) właściwy organ w celu weryfikacji spełniania warunków przez osoby ubiegające się o członkostwo i członków Estońskiej Ligi Obrony wymienionych w ustawie o Estońskiej Lidze Obrony⁴⁹;
- 13) Ministerstwo Spraw Wsi oraz Estońska Rolnicza Baza Danych i Rada Informacyjna w celu realizacji działań określonych w art. 2 ust. 1 ustawy o organizacji rynku rybnego oraz sprawowania nadzoru państwowego⁵⁰;
- 14) Ministerstwo Edukacji i Badań Naukowych w sprawie wdrożenia odpowiednich mechanizmów przewidzianych w ustawie o uznawaniu kwalifikacji zawodowych zagranicznych⁵¹;
- 15) Jednostka Analityki Finansowej do realizacji zadań przewidzianych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu⁵²;
- 16) Policja i Straż Graniczna w celu przeprowadzenia kontroli przewidzianej w ustawie o broni⁵³;
- 17) Policja i Straż Graniczna w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, o których mowa w § 759 ustawy o Policji i Straży Granicznej⁵⁴.

Zgodnie z tym, o czym jest mowa w § 20 (2) ustawy, informacje są udostępniane z archiwum bazy na podstawie zapytania zawierającego dane określone w § 15 (2) tej ustawy oraz

⁴⁸ *Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus*, <https://www.riigiteataja.ee/akt/123112022002> (dostęp: 28.07.2023).

⁴⁹ *Kaitseliidu seadus*, <https://www.riigiteataja.ee/akt/113032014030> (dostęp: 28.07.2023).

⁵⁰ *Kalandusturu korraldamise seadus*, <https://www.riigiteataja.ee/akt/111122015002> (dostęp: 28.07.2023).

⁵¹ *Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadus*, <https://www.riigiteataja.ee/akt/104062014009> (dostęp: 28.07.2023).

⁵² *Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus*, <https://www.riigiteataja.ee/akt/117112017002> (dostęp: 28.07.2023).

⁵³ *Relvaseadus*, <https://www.riigiteataja.ee/akt/112072014121> (dostęp: 28.07.2023).

⁵⁴ *Politsei ja piirivalve seadus*, <https://www.riigiteataja.ee/akt/119032019067> (dostęp: 28.07.2023).

wskazania podstawy prawnej ich pozyskania. W § 20 (3) przyjęto natomiast, że w przypadku określonym w § 20 (1) pkt 14 udostępnianie informacji z archiwum bazy danych odbywa się pomiędzy bazą danych a Estońskim Systemem Informacji Oświatowej poprzez system wymiany danych o nazwie X-Road.

W myśl § 21 (1) ustawy udostępnianie informacji z bazy i z archiwów bazy do celów badań naukowych lub prac statystycznych odbywa się na zasadach określonych w § 6 ustawy o ochronie danych osobowych⁵⁵. W § 21 (2) ustawy wskazano, iż w celu uzyskania informacji z bazy danych w celach określonych w § 21 (1) należy złożyć do podmiotu odpowiedzialnego za prowadzenie bazy pisemny wniosek określający:

- 1) cel pracy i charakter danych, które mają być wykorzystane;
- 2) dane, o których udostępnienie zwraca się wnioskodawca;
- 3) cel i podstawę prawną żądania dostępu do danych;
- 4) nazwisko i adres wnioskodawcy;
- 5) podpis wnioskodawcy.

Jeżeli jednak zgodnie z § 6 ustawy o ochronie danych osobowych do uzyskania dostępu do danych zawartych w bazie rejestru karnego wymagana jest uprzednia zgoda Inspektora Ochrony Danych Osobowych, wniosek o uzyskanie takiej zgody jest dołączany do wniosku o udostępnienie informacji z bazy danych rejestru karnego.

Stosownie do § 22 ustawy informacje o danych zawartych w bazie rejestru karnego mogą być udzielane innym państwom w przypadkach i w trybie przewidzianym przez ustawodawstwo Unii Europejskiej lub umowę międzynarodową. Wniosek złożony przez inne państwo do bazy danych w sprawie udzielenia informacji znajdujących się w bazie danych rejestru karnego wraz z załącznikami składa się w języku estońskim lub w innym języku w przypadkach przewidzianych przez ustawodawstwo Unii Europejskiej lub umowę międzynarodową.

Na uwagę zasługuje także przepis § 29 ustawy, w którym to wskazano, że Centrum Rejestrów i Systemów Informatycznych jest centralnym organem Estonii zajmującym się wymianą informacji zawartych w rejestrach karnych między państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Centrum Rejestrów i Systemów Informatycznych przekazuje informację o wyroku skazującym wydanym wobec obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej w sprawie karnej państwu członkowskiemu, którego skazany sprawca jest obywatelem lub w którym skazany przebywa, mając tam stałe miejsce zamieszkania. Informacja o wyroku sądu i późniejszych jego zmianach powinna przy tym zostać przekazana niezwłocznie. Wymiana informacji z państwami członkowskimi Unii Europejskiej odbywa się za pośrednictwem Europejskiego Systemu Przekazywanie Informacji z Rejestrów Karnych Unii Europejskiej (ECRIS).

⁵⁵ *Isikuandmete kaitse seadus*, <https://www.riigiteataja.ee/akt/104012019011> (dostęp: 28.07.2023).

W § 30 ustawy wskazano, iż Centrum Rejestrów i Systemów Informatycznych ma prawo skierować do organu centralnego innego państwa członkowskiego zapytanie dotyczące informacji wpisanych do rejestrów karnych, jeżeli takich informacji zażąda:

- 1) każda osoba w zakresie danych, które jej dotyczą;
- 2) przedstawiciel ustawowy małoletniego w sprawie reprezentowanego małoletniego;
- 3) sąd w celu rozpoznania sprawy będącej przedmiotem postępowania;
- 4) organ dochodzeniowy w sprawie karnej będącej przedmiotem postępowania;
- 5) organ pozasądowy w celu rozpoznania sprawy o wykroczenie będącej w toku;
- 6) organ władzy państwowej w celu wykonywania funkcji przewidzianych w ustawie lub w przepisach wydanych na podstawie ustawy;
- 7) Kancelaria Prezydenta w celu wykonywania funkcji przewidzianych ustawą;
- 8) dział rejestracji sądu hrabstwa Tartu w celu dokonania zgodnych z prawem wpisów do baz danych;
- 9) pracodawcy w celu weryfikacji spełniania przez daną osobę wymagań przewidzianych prawem przy zatrudnianiu tej osoby;
- 10) notariusz w celu weryfikacji danych osoby ubiegającej się o sporządzenie na jej rzecz aktu notarialnego;
- 11) kurator sądowy w celu wykonywania funkcji powierzonych mu przez ustawę.

W przypadku zapytania ze strony organu centralnego innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej Centrum Rejestrów i Systemów Informatycznych przekazuje organowi państwa wnioskującego (występującego z zapytaniem) odpis wyroku skazującego oraz informacje określone w § 32 niniejszej ustawy, jeżeli istnieje podstawa prawna do udzielenia informacji, której zażądano w zapytaniu. Po otrzymaniu zapytania od organu centralnego innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Centrum Rejestrów i Systemów Informatycznych przekazuje zapytanie podmiotowi prowadzącemu bazę danych rejestru karnego w terminie trzech dni roboczych od dnia jego otrzymania, z wyjątkiem przypadku, gdy zapytanie to zawiera braki utrudniające przekazanie go podmiotowi prowadzącemu bazę danych. W takim przypadku wniosek zostaje zwrócony do nadawcy w celu usunięcia braków.

Po otrzymaniu zapytania estoński organ centralny jest zobowiązany udzielić na nie odpowiedzi w ciągu 10 dni roboczych. Jeżeli zapytanie zostało złożone przez daną osobę celem uzyskania informacji z bazy danych dotyczących niej samej, organ centralny ma obowiązek udzielić odpowiedzi na to zapytanie w terminie 20 dni roboczych.

Do składania wniosków (zapytań) i udzielania odpowiedzi na zapytania służy formularz znajdujący się w załączniku do decyzji ramowej Rady 2009/315/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie organizacji i treści wymiany informacji pochodzących z rejestrów karnych między państwami członkowskimi.

Zgodnie z tym, o czym mowa w § 31 ustawy, przy przekazywaniu informacji o karach innemu państwu członkowskiemu Unii Europejskiej, organ centralny Estonii może zastrzec

warunek wykorzystania tych danych wyłącznie do celów postępowania karnego. Jeżeli skazujące państwo członkowskie Unii Europejskiej określi jako warunek pozyskania danych zgromadzonych w bazie danych rejestru karnego Estonii wykorzystanie tych danych wyłącznie do celów postępowania karnego, udostępnianie danych temu państwu członkowskiemu jest niedozwolone do jakichkolwiek innych celów. Dane uzyskane na wniosek innego państwa członkowskiego w ramach postępowania karnego mogą być bowiem wykorzystane wyłącznie do celów postępowania karnego, na potrzeby którego wniosek został złożony. Dane uzyskane na wniosek złożony na jakiegokolwiek innej podstawie mogą być wykorzystywane wyłącznie w celu, na którym opiera się wniosek, i w zakresie określonym przez państwo członkowskie, które przekazało te dane. Ponadto dane pozyskane od innego państwa członkowskiego na podstawie wniosku mogą być wykorzystane do celów innych niż cel, na podstawie którego wniosek został złożony, jeżeli jest to niezbędne do zapobieżenia zagrożeniu porządku lub bezpieczeństwa publicznego.

W § 32 ustawy wskazano, iż po otrzymaniu zapytania organ centralny Estonii przekazuje organowi centralnemu innego państwa członkowskiego następujące dane:

- 1) dane skazanego (wszystkie imiona i nazwiska, datę urodzenia, miejsce urodzenia – miasto i państwo, płeć, obywatelstwo oraz, o ile są znane – poprzednie imię lub nazwiska;
- 2) informację o wyroku skazującym (datę wydania wyroku skazującego, nazwę sądu, datę uprawomocnienia się wyroku);
- 3) informacje dotyczące przestępstwa, za które dana osoba została skazana (data popełnienia przestępstwa, wskazanie, jakie to przestępstwo, kwalifikacja prawna zachowania oraz wskazanie zastosowanych przepisów prawa);
- 4) informacje o treści wyroku skazującego (kara zasadnicza i kary dodatkowe oraz inne sankcje i późniejsze postanowienia zmieniające zasady wykonania kary);
- 5) informację dotyczącą skazania, jeżeli została zamieszczona w rejestrze karnym.

Francja

Zagadnienia związane z funkcjonowaniem rejestru karnego we Francji reguluje art. 768 kodeksu postępowania karnego⁵⁶. Zgodnie z tym przepisem Krajowy Rejestr Karny jest prowadzony pod nadzorem Ministra Sprawiedliwości. W rejestrze tym wykazuje się informacje o:

- 1° wyrokach skazujących wydanych po przeprowadzeniu rozprawy kontradyktoryjnej oraz wszelkich wyrokach skazujących wydanych zaocznie, które nie zostały zaskarżone wnioskiem o ich uchylenie, a także informacje o wykroczeniach tzw. piątej kategorii

⁵⁶ https://legislationline.org/sites/default/files/documents/ca/France_CPC_am2006_en.pdf (dostęp: 29.07.2023).

- wraz z dołączonymi oświadczeniami o winie, zwolnieniu z odbycia kary lub odroczeniu wykonania kary, chyba że możliwość dokonania takiego wpisu została wyraźnie wyłączona na podstawie art. 132-59 kodeksu karnego⁵⁷;
- 2° wyrokach skazujących wydanych po przeprowadzeniu rozprawy kontradyktoryjnej oraz wyrokach skazujących wydanych zaocznie za wykroczenia tzw. czterech pierwszych kategorii, jeżeli za popełnienie tego wykroczenia jako karę główną albo dodatkową nałożono określony zakaz;
- 3° rozstrzygnięciach wydanych na podstawie art. 8, 15, 15-1, 16, 16 bis i 28 Rozporządzenia nr 45-174 z dnia 2 lutego 1945 r. dotyczącego młodocianych przestępców⁵⁸;
- 4° rozstrzygnięciach dyscyplinarnych nałożonych przez sąd lub organ administracyjny, gdy pociągają one za sobą skutki w postaci nałożenia kary przybierającej postać zakazu wykonywania określonej działalności;
- 5° wyrokach orzekających o upadłości osoby fizycznej (upadłości konsumenckiej) lub nakładających zakaz przewidziany w art. 192 ustawy nr 85-98 z dnia 25 stycznia 1985 r. w sprawie sądowego łączenia i likwidacji przedsiębiorstw⁵⁹;
- 6° wszystkich orzeczeniach nakładających zakaz wykonywania władzy rodzicielskiej lub pozbawienie niektórych lub wszystkich praw związanych z władzą rodzicielską;
- 7° decyzjach o wydaleniu cudzoziemców;
- 8° wyrokach skazujących wydanych przez zagraniczne sądy, o których informacje zostały przekazane władzom francuskim na podstawie międzynarodowej konwencji lub umowy albo też wyroki te zostały wykonane we Francji po przekazaniu do tego kraju osób skazanych;
- 9° warunkowym zawieszeniu ścigania, które zostało potwierdzone przez prokuratora rejonowego.

W art. 769 francuskiego kodeksu postępowania karnego wskazano, że w kartach rejestru karnego wpisuje się informacje na temat kar oraz zwolnień od kar orzeczone po odroczeniu wykonania kary, informacje o ułaskawieniu, złagodzeniu lub umorzeniu kary, decyzje zawieszające lub nakazujące wykonanie kary, informacje o wykonaniu pierwszego wyroku skazującego, decyzje podjęte na podstawie art. 728-4 ust. 2 lub art. 728-7 ust. 1 kodeksu postępowania karnego, decyzje o zwolnieniu warunkowym i odwołaniu warunkowego zwolnienia, decyzje o zawieszeniu wykonania kary, decyzje o odroczeniu lub zawieszeniu nakazu wydalenia danej osoby z kraju, a także termin wygaśnięcia kary i termin zapłaty grzywny.

Zgodnie z art. 771 kodeksu postępowania karnego do krajowego zautomatyzowanego systemu rejestru karnego trafiają także informacje na temat wyroków skazujących oraz

⁵⁷ https://www.equalrightstrust.org/ertdocumentbank/french_penal_code_33.pdf (dostęp: 28.07.2023).

⁵⁸ *Ordonnance n° 45-174 du 2 février 1945 relative à l'enfance délinquante*, <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000517521> (dostęp: 28.07.2023).

⁵⁹ *Loi n° 85-98 du 25 janvier 1985 relative au redressement et à la liquidation judiciaires des entreprises*, <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000693911> (dostęp: 28.07.2023).

decyzji wydanych w pierwszej instancji lub zapadłych w wyniku wniesienia odwołania, jeżeli dotyczą one osób urodzonych za granicą oraz osób, których metryki urodzenia nie zostały odnalezione lub których tożsamość jest wątpliwa.

W myśl art. 772 kodeksu postępowania karnego organy wojskowe są informowane poprzez przesłanie im odpisu karty z rejestru karnego o wszelkich wyrokach skazujących lub decyzjach mogących zmienić warunki poboru osób odbywających służbę wojskową. Te same organy są również informowane o wszelkich zmianach dokonanych w rejestrze karnym na podstawie art. 769 i 770 kodeksu postępowania karnego.

W art. 773 kodeksu postępowania karnego wskazano natomiast, że krajowy zautomatyzowany system rejestru karnego przekazuje informację do Narodowego Instytutu Statystyki i Analiz Ekonomicznych na temat tożsamości osób, które popełniły przestępstwo skutkujące wydaniem decyzji o pozbawieniu ich praw wyborczych.

Zgodnie z tym, o czym mowa w art. 773-1 kodeksu postępowania karnego, odpis każdej karty ewidencyjnej stwierdzającej orzeczenie wobec danej osoby kary pozbawienia wolności za przestępstwo lub wykroczenie przesyła się do rejestru policji sądowej prowadzonego przez Ministra Spraw Wewnętrznych. Wgląd do tego rejestru jest zastrzeżony wyłącznie dla organów wymiaru sprawiedliwości oraz policji i żandarmerii. Jeśli dana osoba zostanie objęta amnestią czy też rehabilitacją⁶⁰, przestają w stosunku do niej obowiązywać wyroki skazujące wpisane do rejestru policyjnego.

W myśl art. 774 kodeksu postępowania karnego pełen wyciąg z kart rejestrowych rejestru karnego dotyczących danej osoby fizycznej zamieszcza się w zaświadczeniu zwanym certyfikatem nr 1, który udostępnia się wyłącznie organom wymiaru sprawiedliwości. Jeżeli w rejestrze karnym nie widnieje wpis na temat danej osoby fizycznej, certyfikat nr 1 zawiera oznaczenie „zero”.

Zgodnie natomiast z art. 774-1 kodeksu postępowania karnego pełne zestawienie wszystkich kart rejestrowych dotyczących danej osoby prawnej zamieszcza się w zaświadczeniu zwanym certyfikatem nr 1, które jest udostępniane wyłącznie krajowym organom sądowym, z wyjątkiem sytuacji, gdy istnieje umowa o wzajemności – wtedy możliwe jest udostępnianie danych zawartych w certyfikacie nr 1 także zagranicznym organom sądowym. Jeżeli w rejestrze karnym nie widnieje wpis na temat danej osoby prawnej, certyfikat nr 1 zawiera oznaczenie „zero”.

We francuskim porządku prawnym oprócz certyfikatu nr 1 funkcjonuje także certyfikat nr 2. Te dwa dokumenty różnią się pomiędzy sobą zakresem zawartych w nich informacji. W art. 775 kodeksu postępowania karnego wskazano bowiem, że certyfikat nr 2 jest

⁶⁰ W prawie francuskim funkcjonuje pojęcie „rehabilitacja skazanego”. W art. 782 francuskiego kodeksu postępowania karnego jest mowa o tym, że każda osoba skazana za przestępstwo lub wykroczenie przez francuski sąd może zostać zrehabilitowana. Wyróżnia się rehabilitację skazanego z mocy prawa oraz rehabilitację skazanego na wniosek.

zestawieniem wszystkich danych dotyczących karalności danej osoby z wyjątkiem informacji na temat następujących rozstrzygnięć:

- 1° decyzji wydanych na podstawie art. 2, 8, 15, 15-1, 16, 16 bis, 18 i 28 rozporządzenia nr 45-174 z 2 lutego 1945 r.⁶¹ z późniejszymi zmianami, dotyczących młodocianych przestępców;
- 2° wyroków skazujących, których wpis został wyraźnie wyłączony z certyfikatu nr 2 na podstawie art. 775-1;
- 3° wyroków skazujących za drobne przestępstwa;
- 4° wyroków w zawieszeniu z wyznaczonym okresem próby lub bez takiego okresu po uznaniu ich za niebyłe; jeśli jednak został orzeczony społeczno-sądowy nadzór przewidziany w art. 131-36-1 kodeksu karnego albo kara zakazu wykonywania pracy zarobkowej lub wolontariackiej albo zakaz kontaktu z małoletnimi, informacja o tym orzeczeniu nadal widnieje w certyfikacie nr 2 na czas obowiązywania tego środka;
- 5° uchylony;
- 6° wyroków skazujących, do których mają zastosowanie przepisy art. 343 Wojskowego Kodeksu Sprawiedliwości⁶²;
- 7° uchylony;
- 8° uchylony;
- 9° orzeczeń dotyczących utraty praw rodzicielskich;
- 10° uchylonych lub cofniętych nakazów wydalenia danej osoby z kraju;
- 11° kar wymierzonych bez warunkowego zawieszenia ich wykonania na podstawie art. 131-5 do 131-11 kodeksu karnego po upływie pięcioletniego terminu od dnia, w którym stały się prawomocne; termin ten ulega skróceniu do lat trzech, jeżeli wymierzoną karą jest kara grzywny w wysokości jednej stawki dziennej. Jednakże, jeżeli czas trwania zakazu lub niemożności wykonywania określonej działalności nałożonego na podstawie art. 131-10 i 131-11 kodeksu karnego wynosi powyżej pięciu lat, wyrok skazujący zostaje wykazany w certyfikacie nr 2 przez czas trwania tego zakazu;
- 12° oświadczeń o winie połączonych ze zwolnieniem z wykonania kary lub odroczeniem wykonania kary;
- 13° wyroków skazujących wydanych przez sądy zagraniczne;
- 14° zawieszenia ścigania na zasadach określonych w art. 768 kodeksu postępowania karnego;

⁶¹ *Ordonnance n° 45-174 du 2 février 1945 relative à l'enfance délinquante*, <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000517521> (dostęp: 28.07.2023).

⁶² *Code de justice militaire*, https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006071360/ (dostęp: 28.07.2023).

15. o ile sędzia nie postanowi inaczej, w szczególnie uzasadnionym wypadku wykazuje się także wyroki skazujące za wykroczenia określone w tytule IV księgi IV Kodeksu Handlowego⁶³.

W certyfikacie nr 2 przedkładanym w razie sporu dotyczącego wpisu na listy wykazuje się tylko te rozstrzygnięcia, które pociągają za sobą pozbawienie prawa wyborczego. Jeżeli natomiast w rejestrze karnym nie widnieje wpis na temat danej osoby prawnej, certyfikat nr 2 zawiera oznaczenie „zero”.

W art. 775-1-A wskazano, że certyfikat nr 2 odnoszący się do osób prawnych jest zestawieniem wszystkich danych dotyczących kar nakładanych na tę osobę prawną z wyjątkiem informacji na temat następujących rozstrzygnięć:

- 1° wyroków skazujących, których wykazywanie w jakimkolwiek wyciągu z rejestru karnego zostało wyraźnie wyłączone na podstawie art. 775-1 kodeksu postępowania karnego;
- 2° wyroków skazujących za wykroczenia i wyroków skazujących na kary grzywny do 30 000 euro;
- 3° wyroków skazujących na kary z warunkowym zawieszeniem ich wykonania po uznaniu ich za niebyłe;
- 4° oświadczeń o winie połączonych ze zwolnieniem z wykonywania kary lub odroczeniem wykonania kary;
- 5° wyroków skazujących wydanych przez sądy zagraniczne.

Jeżeli natomiast w rejestrze karnym nie widnieje wpis na temat danej osoby prawnej, certyfikat nr 2 zawiera oznaczenie „zero”.

Zgodnie z treścią art. 775-1 kodeksu postępowania karnego sąd może wyraźnie wyłączyć wpisanie wyroku skazującego do certyfikatu nr 2 albo już na etapie wydawania wyroku skazującego albo w drodze orzeczenia wydanego w terminie późniejszym na wniosek skazanego, rozstrzyganego zgodnie z przepisami art. 702-1 i art. 703 kodeksu postępowania karnego. Wyłączenie wykazania wyroku skazującego w certyfikacie nr 2 pociąga za sobą także wyłączenie wykazywania w tym certyfikacie wszystkich zakazów wynikających z tego skazania bez względu na ich rodzaj. Przepisów tego artykułu nie stosuje się do osób skazanych za jedno z przestępstw wymienionych w art. 706-47 kodeksu postępowania karnego⁶⁴.

W art. 776 kodeksu postępowania karnego wskazano, że dane wykazywane w certyfikacie nr 2 udostępnia się następującym podmiotom:

- 1° prefektom i państwowej administracji publicznej zajmującej się rozpatrywaniem podań o zatrudnienie, ofert dotyczących wykonywania prac w sektorze publicznym,

⁶³ <https://wipolex-res.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/fr/fr199en.pdf> (dostęp: 28.07.2023).

⁶⁴ Chodzi o przestępstwa takie jak: zabójstwo, zamach na życie małoletniego, które zostały poprzedzone lub połączone ze zgwałceniem, torturami lub aktami barbarzyństwa, a także przestępstwo napaści lub napaści na tle seksualnym oraz przestępstwo nakłaniania małoletniego lub zmuszania małoletniego do prostytucji.

- przetargów, spraw z zakresu postępowania dyscyplinarnego albo związanych z rozpoczęciem prowadzenia szkoły prywatnej oraz w związku z wnioskami o certyfikację – w celu stwierdzenia naruszeń przepisów prawa karnego w oparciu o oficjalny raport;
- 2° władzom wojskowym w odniesieniu do osób składających wnioski o przyjęcie ich do armii oraz właściwym władzom publicznym w przypadku sporu dotyczącego wykonywania praw wyborczych lub w przypadku postępowania dotyczącego niezdolności do sprawowania publicznego urzędu, o czym mowa w art. 194 ustawy nr 85-98 z dnia 25 stycznia 1985 r.;
- 3° organom administracji oraz osobom prawnym, których wykaz znajduje się w dekrete Conseil d'État, jak również organom administracji i organizacjom odpowiedzialnym na mocy prawa lub statutu za monitorowanie wykonywania działalności zawodowej lub społecznej, jeżeli na jej wykonywanie mają wpływ ograniczenia wynikające z wydanych wyroków skazujących;
- 4° prezesom sądów gospodarczych na potrzeby prowadzenia postępowania dotyczącego upadłości oraz na potrzeby zawierania ugód a także sędziom sprawującym nadzór nad rejestrem handlowym w przypadku złożenia przez dany podmiot wniosku o wpis do rejestru handlowego.

Osoby sprawujące kierownictwo nad osobami prawnymi (zarówno prawa publicznego, jak i prywatnego), prowadzącymi działalność kulturalną, oświatową lub działalność społeczną w rozumieniu art. L.312-1 Kodeksu postępowania socjalnego mogą uzyskać dostęp do danych zamieszczonych w certyfikacie nr 2 wyłącznie na potrzeby przeprowadzania rekrutacji. W tym certyfikacie nie są jednak zawarte informacje na temat wszystkich skazań. Wykaz takich osób prawnych określa rozporządzenie wydane przez Ministra Sprawiedliwości lub przez Ministra Sprawiedliwości wraz z innymi właściwymi ministrami.

W myśl art. 776-1 dane zamieszczone w certyfikacie nr 2 dotyczącym osób prawnych udostępnia się następującym podmiotom:

- 1° prefektom, organom administracji państwowej i terytorialnym organom publicznym zajmującym się rozpatrywaniem ofert na wykonywanie robót publicznych oraz rozstrzygnięciem przetargów;
- 2° organom administracji odpowiedzialnym za rozstrzygnięcie w przedmiocie zakazywania poszczególnym osobom prowadzenia działalności w zakresie rolnictwa, handlu lub przemysłu;
- 3° prezesom sądów gospodarczych na potrzeby prowadzenia postępowania dotyczącego upadłości oraz na potrzeby zawierania ugód a także sędziom sprawującym nadzór nad rejestrem handlowym w przypadku złożenia przez dany podmiot wniosku o wpis do rejestru handlowego;
- 4° Komisji Nadzoru Obrotu Giełdowego w stosunku do osób prawnych składających oszczędności do depozytu.

W art. 777 kodeksu postępowania karnego wskazano natomiast, jakie dane zamieszcza się w certyfikacie nr 3. W myśl tego przepisu w certyfikacie nr 3 wskazuje się dane dotyczące wyroków wydanych za przestępstwo lub wykroczenie skazujących na:

- 1° kary pozbawienia wolności przekraczające dwa lata, które nie podlegają zawieszeniu lub muszą zostać odbyte w wyniku uchylenia zawieszenia ich wykonania;
- 2° kary pozbawienia wolności, o których mowa w punkcie 1° nieprzekraczające dwóch lat, jeżeli sąd zarządził zamieszczenie wzmianki o nich w certyfikacie nr 3;
- 3° orzeczenia nakładające natychmiastowe zakazy na podstawie art. 131-6 do 131-11 kodeksu karnego – na czas trwania tych zakazów;
- 4° rozstrzygnięcia o zastosowaniu dozoru przewidzianego w art. 131-36-1 kodeksu karnego lub orzeczenia, na podstawie których nałożono zakaz wykonywania pracy zarobkowej lub wolontariackiej polegającej na kontaktowaniu się z małoletnimi – na czas trwania takiego środka.

Dostępu do danych zamieszczonych w certyfikacie nr 3 może żądać osoba, której te dane dotyczą. W żadnym wypadku nie można udostępniać tych danych osobom trzecim.

W art. 777-2 kodeksu postępowania karnego mowa jest o tym, że każda osoba, która jest w stanie potwierdzić swoją tożsamość, może uzyskać informacje na temat wszystkich wpisów do rejestru karnego, które jej dotyczą, poprzez złożenie wniosku do prokuratora rejonowego przy sądzie rejonowym działającym w okręgu miejsca zamieszkania tej osoby. Jeżeli dane z rejestru karnego mają dotyczyć osoby prawnej, wniosek przesyła się do prokuratora rejonowego działającego przy sądzie rejonowym funkcjonującym w okręgu, w którym dana osoba prawna ma swoją siedzibę, przez odpowiednio umocowanego do wystąpienia z takim wnioskiem przedstawiciela prawnego tej osoby. Jeżeli dana osoba zamieszkuje lub ma siedzibę za granicą, informacji udziela właściwy przedstawiciel dyplomatyczny lub konsul.

Podsumowanie

Analiza regulacji prawnych odnoszących się do informacji wykazywanych w rejestrach karnych państw takich jak Niemcy, Szwajcaria, Finlandia, Estonia oraz Francja prowadzi do wniosku, że choć w każdym z nich funkcjonują rejestry karne (mające w tych państwach odmienne nazwy), to jednak wykazywane w nich szczegółowe informacje nieco się pomiędzy sobą różnią. Co do zasady każdy z tych rejestrów zawiera podobne dane, jednak niekiedy okazuje się, że dane ujawniane w rejestrach karnych jednych państw nie podlegają ujawnieniu w rejestrach karnych funkcjonujących w innych państwach.

Różnice są także widoczne na płaszczyźnie sposobu uregulowania zasad udostępniania danych z rejestrów karnych, zwłaszcza gdy chodzi o krąg podmiotów, którym takie dane mogą być udostępniane, zakres udostępnianych danych oraz cele, dla których tego rodzaju dane są udostępniane. Warto podkreślić, że w niektórych państwach funkcjonuje kilka różnych zaświadczeń wydawanych z rejestru karnego, różniących się pomiędzy sobą zakresem wykazywanych w nich danych, katalogiem podmiotów, którym te dane mogą być udostępniane, a także celami, dla których tego typu zaświadczenia są wydawane. Przykładem takiego państwa jest chociażby Francja, w której funkcjonują trzy odrębne certyfikaty (certyfikat nr 1, certyfikat nr 2 oraz certyfikat nr 3), a także Szwajcaria, albowiem w tym państwie oprócz wyciągu z rejestru karnego obejmującego osoby fizyczne (*der Auszug für Privatpersonen*) istnieje także możliwość uzyskania wyciągu z tzw. specjalnego rejestru karnego obejmującego osoby fizyczne (*der Sonderprivatauszug*).

Jak pokazuje przeprowadzona powyżej analiza przepisów obowiązujących w poszczególnych państwach, w niektórych spośród nich obowiązujące przepisy przewidują, że w zaświadczeniach z rejestru karnego nie ujawnia się wszystkich danych zamieszczonych w rejestrze karnym. Jest tak chociażby w niemieckim zaświadczeniu o dobrym postępowaniu (*Führungszugnis*). W niektórych państwach natomiast przepisy nie określają, jakie informacje nie zostają wykazywane w zaświadczeniach z rejestru karnego, co oznacza *de facto*, że w takich zaświadczeniach wykazuje się wszystkie informacje zawarte w rejestrze karnym. Przykładem takiego państwa jest Finlandia. Można także wskazać państwa, w których pełny zakres informacji zawartych w rejestrze karnym jest udostępniany tylko pewnym organom, jak chociażby funkcjonujący we Francji certyfikat nr 1, w którym zamieszcza się wszystkie

informacje zawarte w rejestrze karnym, jednak certyfikat ten jest udostępniany wyłącznie krajowym organom sądowym.

Niezależnie od tego, że zakres informacji wykazywanych w rejestrach karnych poszczególnych państw europejskich różni się pomiędzy sobą, w każdym z państw, których regulacje poddano analizie w niniejszym opracowaniu, funkcjonują przepisy określające w sposób bardzo szczegółowy zasady związane z gromadzeniem danych w rejestrach karnych, ich ochroną oraz możliwościami ich udostępniania ściśle określonym podmiotom w szczegółowo wskazanych celach.

Bibliografia

Strony internetowe

<https://www.gesetze-im-internet.de/bzrg/>
<https://www.gesetze-im-internet.de/jgg/BJNR007510953.html>
<https://www.gesetze-im-internet.de/jgg/>
https://www.gesetze-im-internet.de/btmg_1981/BJNR106810981.html
<https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/>
<https://www.gesetze-im-internet.de/gewo/>
<https://www.gesetze-im-internet.de/verpflg/BJNR005470974.html>
<https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2006/694/de>
https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/43/359_375_369/de
https://fedlex.data.admin.ch/filestore/fedlex.data.admin.ch/eli/cc/54/757_781_799/20230701/de/pdf-a/fedlex-data-admin-ch-eli-cc-54-757_781_799-20230701-de-pdf-a-3.pdf
fedlex.data.admin.ch/filestore/fedlex.data.admin.ch/eli/cc/1998/1546_1546_1546/20220601/de/pdf-a/fedlex-data-admin-ch-eli-cc-1998-1546_1546_1546-20220601-de-pdf-a-1.pdf
https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/49/279_279_293/de
<https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2011/505/de>
https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1993/1945_1945_1945/de
https://www.bk.admin.ch/bk/de/home/digitale-transformation-ikt-lenkung/ikt-vorgaben/grundlagen/v003-verordnung_cyber.html
https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1993/1962_1962_1962/de
<https://www.global-regulation.com/translation/finland/646016/the-criminal-records-act.html>
<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/501042019021/consolide>
<https://www.riigiteataja.ee/akt/113032014030>
<https://www.riigiteataja.ee/akt/111122015002>
<https://www.riigiteataja.ee/akt/104062014009>
<https://www.riigiteataja.ee/akt/117112017002>
<https://www.riigiteataja.ee/akt/119032019067>
<https://www.riigiteataja.ee/akt/104012019011>
https://legislationline.org/sites/default/files/documents/ca/France_CPC_am2006_en.pdf
https://www.equalrightstrust.org/ertdocumentbank/french_penal_code_33.pdf
<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000517521>
<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000693911>
<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000517521>
<https://wipolex-res.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/fr/fr199en.pdf>
https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006071360/

